

Dum ca-
pud xpm
in unitate
ecclesie fi-
deles habet.
et hinc o-
bedire sa-

tagunt tanq[ua]m regi. Sub h[uius]
rege o[mn]es particulares ec-
clesie. prelatos habet tan-
q[ua]m reges. qui utiq[ue] in cle-
ro misterio fidei d[omi]nant[ur].
Qualis at[que] prelatus esse
debeat. in p[ri]mo o[mn]i textu
ostendit. ¶ **S**upre-
latus debet esse bone vi-
te et bone fame. ¶ **C**api-

Rex tulit p[ri]mu[m].
inq[ui]t ap[ud] mel-
lei coloris e[st]. ex
electo flore. et
ex o[mn]i copia factus. Quid
in melle nisi mor[is] s[er]u-
ritas? et q[uo]d in flore nisi
fame redolentia designa-
tur. ¶ Q[ua]ntu[m] aut[em] ad se.
bona conscie[n]tia necesse
e[st] habere p[re]latu[m]. q[ua]ntu[m] v[er]o ad
proximu[m] bona famam.
Vnde veracissim[us] pater
augustin[us]. Conscia tibi.
fama at[que] proximo tuo ne-
cessaria est. Sed ut sene-
ca dicit. pleriq[ue] fama[m]. co[n]-
scie[n]tia[m] pauca verentur.
Et tales utiq[ue] metu per-
tare cessat. non inocen-
a. Q[ua]nta demencia est

vereri ne infamens ab in-
famibus. Quid n[on] refert.
an sursum isti. an deorsum s[er]-
uent. ¶ Sapiens cogitat
semp[er] qualis vita. no[n] q[ua]n-
ta sit. No[n] eni[m] viuere bonu[m]
est. s[ed] bene viuere. Non ut
placeas viciis. s[ed] q[ua]lis sis
studeas. Magnu[m] est nol-
le laudari. et esse laudabile.
Gaudiu[m] veru[m] nisi sapien-
ti attingit. q[uo]d est a[n]i[m]e suis bo-
nis verisq[ue] fidentis. Cogi-
ta ergo h[uius] esse sapiencie
effectu[m] gaudiu[m] q[ua]litate. et
hoc e[st] gaudiu[m] sciencie bo-
ne. Vmptu[m] necesse e[st] ad
aliena[m] virtute[m] exercenda[m].
exerceri quolibet et sua[m]. et
tale sua[m] instituat ut p[ro]-
cet aliena[m]. Ipse salutis n[ost]re
p[ri]nceps ihesus. suis p[re]cepit
dicere. Sic luceat opa v[est]ra
bona cora[m] ho[m]inibus. ut glo-
rificent[ur] pater v[est]r[u]m qui in
celis e[st]. Et hoc q[uo]de[m] intus
necesse est. ut resultancia lu-
cis. sedo foras ad proximos
deferat[ur]. Hoc etia[m] paulus
ap[osto]lus ad romanos scribit
dicens. Prouidetes bona
no[n] t[ame]n cora[m] deo in conscie[n]tia.
veru[m] etia[m] cora[m] o[mn]ib[us] ho-
minib[us]. Notandu[m] aut[em] q[uo]d
textus dicit. ex electo flore.
Ex redolentia eni[m] bone fa-
me p[re]latus eligi debet. no[n]
seip[su]m intrudere. quia nemo

assumeret sibi honore. si qui
vocat a deo tangit aaron.
Et oī inq̃t copin factus.
supple. eē debet. Qui enī
offendit in vno. factus est
oīm reus. De tali ergo
plato. osee p̃pha g̃tula
bund exclamat. Vitis fr̃o
dosa israel. fructus adeq̃tus
ē ei. Bonus enī platus. bo
nos subditos facit. Vnde
seneca dicit. Nulla res ma
gis aīos in malū declina
biles. reuocat ad rectū. et
puocat ad honesta. q̃ ma
iorū nr̃orum diuersario bo
na. Paulatī enī descēdit
in pectora. et vni p̃cepto
rū obtinet. frequēter aspi
ci. frequēter audiri. occurr
susq̃ ip̃e sapienciū uiuat.
et vix aliqd in eoz actibus
tr̃sit. vnde nō certe p̃fici
as. Et reuera si nobis a
nimū boni vni liceret in
spicē. o q̃ pulcherrimā fa
cie. q̃ scām. q̃ ex magnifi
co placidoq̃ fulgentē vide
mus. Quicūq̃ ergo istū
it̃ taliū culmine aliquo. et
nō p̃ficiat. hic oī amente
deterior. **D**e modo elc̃io
nis et electo nr̃i t̃pis. q̃dā
mēorabile referā. q̃d nobi
li et sc̃o viro philippo mili
te de mōmural. id ē de mō
te mirabili narrāte cognō
ui. Cenomanēsis inclita

ciuitas et nota ē. que du
dū sub rege anglie. nūc at
regis francie subiacet p̃m
ti. Hec at̃ multis ānis. sū
vere vite pastore langue
rat. et mortuo ep̃scopo. e
lectionis dies instabat. At
q̃m vix ē aggregatio aliq̃
in p̃sonis adeo desolata.
quin vnū saltē habeat. q̃
filiali pietate de mat̃no
defectu eāie doleat. gaude
at de p̃fectu. quidā ip̃ius
ecclie nēvus canonicus.
ad quandā famosissime
ciuitatis reclusa. p̃ dig
no ep̃scopo eligendo ora
ciones petitū accessit.
Cui p̃cibus illa amota.
ab orōne reuerſa dixit.
Carissime ego quidē rap
ta in celū. vidi. q̃ beata
maria virgo patrona et
clesie. pro delato negotio.
ad pedes filij rogatura
p̃cessit. Cui filij dignant
assurgens. tuū inq̃t erit
mater et dña statuē quē
cūq̃ volueris. Recedens
ergo mū xp̃i cū angelis
sanctis. q̃ de negotio trat
tatura. tandē reuerſa dix
it. Placet m̃ fili de isilio
bonoz. mauriciū quondā
archyep̃aronū cretensem
in ep̃m p̃feci cenoman
nis. Et filius. Digne inq̃t
elegisti. Sic fiat. Et mor

reclusa canonico. Vide
ergo karissime. ut secre-
tū habeas. quousq; fac-
tū sit qđ audisti. Effus-
ergo pius vir in lacrimas
pre gaudio et stupore do-
minū benedixit. Quo
aut ordine fieret. ppter
eligeniū pueritātē. nec
suspiciari quidē poterat.
licet ppter hoc fieri nō du-
bitaret. Cuius aut hic
mauricius fuerit. breuit
referam. In cretensi ec-
clesia archydiaconus. Insti-
tutus circuibat dyocesim
pedes. et eā in solo ba-
culo in predicationis of-
ficio visitabat. Archydy-
aconatu vō postmodū
delicto. monasteriū ni-
grarū monialiū. quarū
eleosinis nutritus fuerat
adhuc puer expecit. ut
eas ad emendaciōē vi-
tā corrigeret. et iudē terre
populū predicationibus
erudiret. nec eū fefellit
effectus. Quid plura.
Ad electionē euentū est
cenomānis. Electi sunt
duo. ppositus et decanus.
Quorū primus vir sensa-
tus et nobilis. alter vō
lātus et diues erat. Neu-
tro igit alteri volēte ce-
dere. dixit decano pposi-
tus. Nichi quidē episco-

patū expedire nō video. s;
nec tibi. Nichi suffiat ho-
nor. tibi diuicie. Cede tibi
nolo. nec tu michi. Nichil
ergo restat. nisi iam in p-
te dilapidatā ecclēsiā. p
nostrū litigū funditus e-
neruari. Velle igit si vel-
letis et vos mē nos virū
vite pbatū et hūilem. con-
cordiē postulem. qui con-
fusionis nrē ruinas velit
et valeat restaurare. Ecce
venerabilis ille maurici-
us. vir in oī norma iusti-
cie singularitē decorat. qui
etiā totū mundū posset
diuina puidencia guber-
nare. Presto enī sū cum
meis oībus tantū homi-
nē postulare. Et credo cer-
tius. qđ deo et saluti sue
aduersabit cōtradicens.
Mox decan. subridēs. sic
fiat inq̃t. s; illa adicione.
si idē episcopatū accepta-
re noluerit. michi cedat.
Et mox ppositus exulta-
bundus inclamat. Hacti-
fiet inquit et fiat. Et
mox facta ē postulatio cō-
sensu oīm. et firmata. De-
can. aut psumebat mau-
riciū nūq; presulatū ac-
ceptare. Prepositus vō dig-
nius psumebat xpi amo-
re coactū sanctū virū. p-
ter multorū salutē nō au-

7
dere respicere in oblatu.
Missi ergo duo canonici.
iunuerunt eum secundum quod sole
bat in via pedite ad predicam
dum eunte. **L**itteris igitur sue
vocationis ostensis. respon
dit ille. **I**bitis ad hospitium
nostrum. vespere autem facta pre
dicatione redibo. et mane
quod dominus dederit responde
bo. **E**t factum est sic. **P**rede
untibus illis ad hospitium.
precessit ille. predicauit. audi
uit impransus confessiones
usque ad vespere. **P**redit do
mum. salutat hospites. ite
natus oratorum intrat. per
noctat celebs in paribus. res
pondet mane canonicis.
Consilium dei et miris eius
est. negare non auenit quod of
fertis. **Q**uid plura? **C**on
digno honore receptus. ca
thedra. consecrat. et tan
to regimine clauit. ut infra
quingentos annos. filius eius fu
isse non credat. **Q**uid miri.
valde congruum fuit. ut ta
lis electum tale regimine sit
secutum. **Q**ualis platus
eum debeat oculis cordis. per
esse desideras. hoc videat.
et relegat. **Q**ualis autem
platus eum debeat. beatus
augustinus ostendit in re
gula sua dicens. **I**pe qui vo
bis preest non se existimet
potestate dominante. sed tanta

te seruiente felice. **H**onore
coram vobis platus sit vo
bis. timore coram deo sub
iectus sit pedibus vestris.
Circa omnes semper bonorum
operum prebeat exemplum.
corripuit inquietas. con
soletur pusillanimes.
suscipiat infirmos. paci
ens sit ad omnes. **D**iscipli
na. libens habeat. metu
endum imponat. **E**t quicquid
utriusque sit necessarium. ta
men plus amari a vobis
appetat quam timeri semper
cogitans deo se pro vobis
redditurum esse rationem.
Unde vos magis obedi
endo non solum vestri. sed
etiam ipsius miserrimi. qui inter
vos quanto in loco superiore tan
to in periculo maiore ver
sat. **E**cce discretissimus homi
num. qui bene et qui perfecte sta
tum debitum prelatorum nichilominus
expendiose descrip
sit. **D**icit sanctus et venera
bilis benedictus in regula
sua. quam post augustini
tempore annis multis dedit.
plati statum plane distinx
it. **A**bbas inquit qui preesse
dignus est monasterio. se
memisse debet. quod dicitur
et nomen maioris factis
imple. christi enim agere vices in
monasterio credit. **E**t in
fina. **P**remor sit semper. quia

doctrinae sue. vel discipulo
rū obediēcie. utriusq; re
rū in tremēdo iudicio dei
facienda erit discussio.
Sciatq; culpe sue pasto
ris imine. quicquid i ou
bus patet familias min
utilitatis potuerit iue
re. Et infra Cū aliq; sus
cipit nomē pastoris. dis
cat dei doctrina p̄esse dis
cipulis. et idē oīa bona
et sancta factis āplius
q̄ dictis ostēde. ut capa
cib; discipline mādata
dñi verbis pponat. du
vis vō corde et simplici
tate factis suis diuinap
cepta demonstrare. Oīa
vō que discipulis docu
erit eē contraria. in suis
actibus vel factis iudi
cet esse nō agenda. ne
alijs p̄dicat. ip̄e reprobis
efficiat. Qui at alit̄ pre
esse gessit. loco ignomi
nie est apud indignū
dignitas. Prelatus enī
q̄ subiecto nō p̄ficat. nec
sibi p̄dest. Magna vō
p̄s iusticie in se redit. q̄
p̄derit alteri. Opus est
enī aliquo. ad quē mo
res nri se erigant. ubi ad
regulā. p̄ua nō corri
piat. Aliq; bonū vir eli
gendus ē. ac semp ante
oculos habendū. q̄ tanq̄

spectare viuam. et oīa
tanq̄ illo vidēte faciam.
Hic ē rex platius ap̄i fi
deliū. qui mellei coloris
existēs. ex electo flore et
oī copia factus sit. **¶**
**¶ Ingenio polletēs p̄fe
rendisunt. Caplin. secundū.**

Reges plures in
vno aluicario se
pius ichoantur.
Et quide si tpe ap̄loz in
p̄mitua ecclia. scdm qd
paulus ad corintheos sc
bit. nō multi sapiētes se
cūdu carnē. non multi
nobiles. nō multi potē
tes. postea tñ et maxime
nūc. ut i p̄nti videri p̄t.
multi sapiētes sed heu
p̄pter carnē. multi nobi
les. s; in carne nō mēte.
multi potentes. nō ad
p̄tegendū. s; ad ioppimē
dū paupes dicat. p̄ ec
clesias p̄creant. tales mo
riferatis et sp̄ualib; vi
tis. p̄ suos xp̄lices p̄ferū.
tur. De talib; ecclias
tes dicit. Vidi seruos in
equis. et p̄ncipes quasi
seruos ābulātes i terra.
Si ergo culpabiles sunt
qui litteratis potētes no
biles sine morib; et car
nales moriferatis et spi
tualib; vitiis p̄ferūt. qua
lit illi dāpnādi sūt. qui

8
stolidos et p̄deo t̄as. et si
ne ullo īgenio n̄ali eligūt
in p̄latos. **N**ā īgenio
callentes et p̄uidi. semp
abiliōres sūt ad oēm ac
tū bonū. dūmodo non
dīetū malignitas vo
lūtati. Tales enī. etiā si
ne multa sciēcia l̄arū
ratiois capaces sūt. et ideo
o facilius a leuioris vite
dispendio ad viā stabile
grē auertunt. **Q**ui v̄eo
p̄deote et sine l̄is sūt ru
des intellcū. et mentis
stoliditate mutabiles.
vix umq̄ flectūt in bonū.
s̄ de malo in peius faci
lime deuoluūt. **U**nde se
neca. **H**ūilis res stulticia
abiecta. sordida seruilis.
multis affectib⁹. et seuis
mis subiecta euentibus.
Hor plēs hēuī maiorib⁹
dignitatib⁹ cōstitutos et
vidim⁹ et videm⁹. **D**e ill⁹
vō qui naturali callebant
īgenio etiā ī statu vi
te leuioris electos in re
gimine p̄batissimos vi
dim⁹. et tanto feruēcio
res. in cura p̄ximorū. sus
ceptis officiis extiterunt.
q̄nto tepidiores a cura
p̄pria ante regimē in va
nitatib⁹ defluerūt. **E**
Hinc accidit. q̄ quidā ca
nonici in elcōne pōtifi

as. iuuenire concordit nō
valentes. ea aditione in
p̄positū et decanū vota
sua singuli t̄stulerūt.
ut nullū ext̄ gremium
ecclie postularent. **I**llis
aut in p̄te secedētib⁹ ut
de pontificis elcōne li
berius ordinaret. vnus
canonicorū prandij ho
rā differre recusās. ext̄
caplū in tabernā proxi
mā decurrit. p̄sūs q̄
ad tesseras lude conse
dit. **E**rat aut vite leuis
sime iuuenis. s̄ mirabi
li sup̄ modū callebat ī
genio. affabilis oib⁹. in bo
nis naturalib⁹ insignit⁹.
Facta ergo collatione int̄
se p̄positus et decan⁹ vi
derūt quia in suis oib⁹
sp̄uale vel ydoneū ne
minē iuenerūt. **Q**uenerūt
in hoc. q̄ canonicū illū
iuuenē qui tā mirabili
callebat īgenio. in pō
tificē elegerūt. **F**acta er
go denūciatione caplo
ordinat⁹ p̄ressio. p̄gūt p̄
cessionalit̄ in tabernā.
iueniūt iuuenē ludo ni
datū. venientē cū lac
mis in aera rapiūt por
tant ad ecclesiā. in cathe
drā collocāt. et sic opor
tuno tpe cōsecrat. **Q**ui
statim ut se vidit ep̄m

mutatus i virū alterum.
oīa que erāt digna officio.
o. adeo in se pfectissimū
ordinauit. ut nullū anti-
que vite vestigiū rema-
neret. si credi posset oī
tpe p̄fuisse. Regoria at
episcopatū tali mō gub-
nabat extrinsecus. ut ni-
chil horū eū in exeratio
spūaliū impediret. Quid
mū. Donū supueniēs
virtutis gratuite. natu-
ralis boni cōueniētiā
iformauit. Hinc seneca
diat. Si vis tibi omīa
subire. subire te rationi.
Multos regē potis. si
te ratio reuerit. Quē
admodū flāma que sur-
git in altū iace et dep-
mi nō potest. nō magis
q̄ quiesce. ita noster a-
mus in motu ē eo nobi-
lior et actuosior. quo ve-
hemētiōr fuerit. Bz felix
qui ad meliora hūc tpe
tū dedit. Licet at i iuue-
ne isto p̄us dedito vā-
tati. eligentibz eū tam
bene et fortunāte suātes-
seit. nullo mō tū in p̄sue-
tudinē est trahendum.
ubi via certior potuit
inueniri. Proin quid frō
opus sit. ubi in aggrega-
tiōe aliq̄ plures sapien-
tes nobiles siue potētes.

siue vita vl' moribz p̄mine
voluerit. text⁹ sequens ele-
gant⁹ ostendit. **De inso-**
lentes rep̄mendi sūt et ar-
Ed tādī. Caplin. iij.
cū adulti eē repe-
runt. supplē hū q̄s
dixim⁹ insolētes oēs ac-
di suffragio deteriores ne-
cant. ne distrahāt agmīa
et erantē sedicioēs. Stati-
enū ubi tales cornua repe-
rūt erigē libertatis. ab ill-
qui sanctiores sūt et i vir-
tutibz p̄uēctiores rep̄mē-
di sūt et artandi. et ab
oībus officijs subtrahendi.
ne ulla detur eis occasio
malignandi. Cont̄ tales
clamat ezechiel. Tolle
cordatim. tolle coronam.
Qd ergo. Nūquid p̄tra-
lratos inuehimur. Nū-
qd nobiles abhōiābiles
dicim⁹ aut potētes.
R̄sūme. P̄mmo si tales
aliqui cōgruis apti mo-
ribz p̄probant. scdm a-
postolū duplici honore
digni sūt. Bz heu maxie
nūc sine caritate scia in-
flat. nobilitas carnis ple-
vūqz in moribz degenerat.
potētia fere oēs turpit⁹
abutūt. Paulus quondā
mundū circūiens et in
lege doctissim⁹. stulticia
tamē p̄dicatiōis. saluos

3
fecit credentes. Petrus pro
iecto rethe. et nauicula
deuelicta. romanū subegit
iperuū. Et nūc nūc sumi
apicis pontifices credit
nobili et tepido sanguine
infantiliū. etiam que fū
data fuit sanguine robu
tor martiriū stabiliri.
Absit. Ille qui sacrificatus
fuerat ab utero iheremi
as. cū a dño ut pēss po
pulis vocaret. clamauit
dicēs. a. a. a. dñe deus.
Ecce nescio loq. quia pu
er ego sū. **Nec mirū.** q
iuseph in figura xpi et
omī platōz. testas fra
trib⁹ pastorib⁹ dixit. **Pro**
videbitis faciē meā. n
fratē vestrū mīmum
adduxeritis m vobiscū.
Minimū intelligens sub
ditū. quē illi non traxe
rit. qntū in eis ē exhor
tationib⁹ et exēplo. **Et**
heu q̄ multi carebūt tūc
beatissima visione dei
fice faciei. **Vnde** pcepit
moyses ut hyrcus emis
sat⁹ platū signās porta
ret iniquitatē filioz israel
subditoz scilicet. in terrā
solitaria inferni. que de
serta ē oī bono. **Et** ut lu
cidius figura misterij vi
deat. infra iussit dñs ut
tolleret oēs pñapes ppli.

et suspēdet ī patibul⁹ at solē.
et hoc quia pmissit ppli
cū madyanitis fornicari.
Q̄ durū iudiciū in hīs
qui p̄sunt. **De** vno
talū suppresso noīe. quid
actū sit. referēte quodā
spūali vno theutonie
atq; probato referam
Iuuenis quidā in theu
ronie ptib⁹ ex sanguine
pñapu plenissie genēo
sus. s. morib⁹ et vita
degener. episcopatu ma
le fūctus accepit. q̄ ra
pinis et luxurijs vēcū
de pmo. s. inuercūdisie
postmodū. opam dedit.
Castigauit aut eum
dñs flagello multipli
ci. s. cū abutetur eo in
supbia. dedit eū dñs ī
reprobā mortē. **Quia**
in hora venerabil⁹ con
radus hyldeuēsis deo
dignus episcop⁹ ad ma
tutinas ī tempeste noc
tis silēcio surrexerat.
illisq; dictis resedit ad
studiū. factur⁹ in die
sermone. **Nec** mora.
raptus in spū. vidē se
visus ē ep̄m quēdā ve
lata facie. s. infulis in
signitū. ad tribunal iu
diciis rapi. **Rox** assūt
truci vultu satellites.
accusant ep̄m. vnus ī

rapina. alius t cede ho
nū. alij in luxurijs libu
canti. Tūc iudex assesso
ribus suis ait. Accusata
discutite. librate iudiciū.
ferre sententiā. Nec mo
ra. assessores parent iu
dici. ferūt in comune
sententiā. iudex applat
latā. Accedūt ministri
sup fuliginē nigriores.
et ablata mitra de capi
te. anulū. casulā. dalmati
cā. ac reliqua epālia ves
timēta detracta. ad pedes
iudicis ponūt. nudūq
relictū cū clamore rapi
unt euulante. et a facie
iudicis trahūt ad tarta
ra. nichil scū pret pccā
portante. Rex assessores
iudicis surgūt. et cū cū
tu sonoro subiūgūt. dū
tempus habem. bonum
ad oēs opemur. Hys
visis in spū dictus hilde
mesis epus. reūsus in
se cogitare cepit. quis
nā fuerit ille miserabil
presul. cū ecce quidā ad
ostiu pulsas intromiss
ē. clamans cū lacrimis.
talē epm in prima vil
la venisse de vespe. et
sub eadē noctis hora re
pētina morte subtractū.
Quo audito. sanctus p
sul. miserrimo illi defuit

to adoluit. et licet ianiter
quātū ad subuersionē. p pie
tate tū lacrimas amarissimas
fudit. **C**ōsimilis i ma
litiā. ut michi fiat alio
vis ordinis et vite retulit.
quidā archieps theutoni
e fuit. q infelicissima mor
te defunctus. audā scissimo
in vita viro in visione
ostens est tali modo. Vi
ditq q aīa illa cū miro
cruciata a corpe trahēba
tur. et i inferno pncipi
demonior in cathedra re
sidenti p̄sentabat. Quē of
ficiose salutans valde. po
culū ante se positū attu
lit venienti. dicens. Bene
veniat. bñ veniat archi
psul. bibas ecce de pocu
lo meo. qā michi longo
tpe fidelit et ifatigabili
deseruisti. Quid quidē ar
chieps acceptare recusās.
scius enī erat nichil bo
ni ēē in poculo. tandē a
ministris violēter apuls
ē accipe poculū de manu
pncipis. et bibe qd horre
bat. Nec mora. p aures
et oculos et os et nares
sulphurea flāma surrex
et sic etnis mēdis ē ad
dictus. Ecce q̄lis finis. in
digne suscipiētes pasto
lē curā acceperit. et ni
hilomin⁹ indigne regen

tes q̄ tribilis vindicta dāp
nauit. **V**ide ergo lector q̄
utile ē non solū ecclie. s̄
et ip̄is acordi suffragio.
pmotionē talū impediē.

Vidi et ip̄e archiep̄m
in gallie ptibus. virū lit
teratū et nobile. cū quē
talīs vindicta trigit nu
tu dei. **D**euotissim⁹ in p̄n
cipib⁹ rex francie lodou
cus. āno curat ab icarna
noē dñi millesio. dūcen
tesimo. tricesio nono. et
instigāte fr̄e henrico dic
to de colonia. ordīs p̄di
cator. p̄dicatore poptio.
ip̄e rex sub pena mortis
agregari fecit parisijs
nefandissimū librum iude
orū qui thalmuth dicit.
in quo iaudite hereses
et blasphemie cont̄ xpm
et m̄rem eius ī plurimis
locis scripte evāt. **H**uius
libri diuisa exēplaria ad
abūendū parisijs alla
ta sūt. **F**lentes ergo iudei
adiēnt archiep̄sū. qui
regis cōsiliarius sumus
erat. et pecuniā ei p̄ cō
seruatiōe librorū innumēa
bile obtulerūt. **Q**uia cor
rupt⁹ regē adyt. et ad
volūtātē suā iuuenile
nīm mox iuertit. **P**red
ditis ergo libris. iudei
solep̄nem diē agi cō

stituit oī āno. s̄ i ianu.
aliud spū dei ordināte.
Reuoluto enī āno die
certo et ip̄o loco quo li
bri execrables redditi sūt
iudeis. hoc ē in vicennes.
ape parisijs. dictus ar
chiep̄s ad cōsultationē
regis veniens. dūo visce
rū dolore correptus ē. et
eadē die cū emulatu mag
no vite finē accepit. **F**u
git aut̄ rex de loco cum
tota familia. nimirū ve
rens. ne cū archiep̄o di
nitus feruēt. **N**ec mul
to post. ut p̄is instigan
te dicto fr̄e henrico. iudeo
rū libri agregati sūt sub
mortis pena. et ī maxi
ma multitudīe sūt abus
ti. **N**ota ergo lector. q̄
oēs ouētales iudei. he
ticos et excoīcatos repu
tāt hos iudeos. qui cont̄
legē moysi et p̄phetas
hūc librum qui thalmuth
dicit recipiūt et ascribūt.
et tamē archiep̄sū legis
xpi defendit talē. **Q**uot
modis peccat et reus ē.
q̄ tales p̄latos creat et
eligit. duob⁹ v̄sibus dici
potest. **P**eccat in aucto
rē. puerit ius. t̄bulat
Pax status ecclie. pro q̄
reus hūc feriat. **P**eccat
in auctore deū scilicet.

Constat .iij.
int auctores. q
rex apu nullu
habet aculeu. maesta
te tantu armatus. Au
leus. p seueritate vl' au
delitate ponit in scptu
ris. Isto aculeo cavebat
pnceps pastoz xps. q
discipulos suos instruens
diat. Disate a me quia mi
tis su et huilis corde. et
iuemetis requie aribus
vris. Vbi eni huilitas. i
bi et pax. et arma et gla

dy in via supbi. **M**aiesta
te tū armat⁹ est platus.
dū sola facies eius in o
culis bonoz subditoz ti
mori parit⁹ est et amori.
Ubi vō tales subditi nō
sūt. **A**tra naturā tandē
in corde plati seueritatis
debet aculeus generari.
Sicut quōdā adūsus san
lū recalcitrātē. stimulus
in ipso fonte bonitatis
exorsus ē. dū eum maies
tatis sue luce cecitū. po
tenti virtute pstrauit.
Sz nūquid cecidit eū vul
ne sup vuln⁹. **N**ūc au
di qualiter aculeus miti
gatus ē. **B**urge et in gre
de ciuitatē. **E**t statim in
fuit. **E**t ceciderūt ab ocul⁹
eius tanq̃ squame. et vi
sū recepit. **N**ō hostiliter
s̃ misericordie pupugit
aculeus. **C**ecatus ē. ut
graciori lumine potiret.
pstratus. ut stabili carita
tis affectu. infatigabiliter
fulcuret. **H**ui⁹ exempli
gracia. malle debet quis
q̃ platus de nimia pie
tate. quā remissione di
cūt. q̃ de seueritate ni
mia iudicari. **M**edū at
tenē. optimū iudicari⁹.
De clemēcia p̃ncipis ad
neronē seneca sc̃bens di
cit. **N**ec p̃muscū. nec

vulgare oportet habere clemenciam. quin tamen omnibus ignoscere crudelitas est quam nulli. modum autem tenere debemus. Sed difficile est temperamentum. quicquid eis plus futurum est in preteritum humaniore ponderet. Clemencia in quacunque domum pervenit. eam felix tranquillaque preestabit. Sed in regia quo variior. eo mirabilior. Non deest itaque platum seu nec inexorabilis ira. Optimum exemplum prelato constitua ad quod informetur ut se tale cuilibet exhibeat. quale sibi deum velit. Clemencia non tantum honestiores. sed potentiores prestat. ornamentumque imperatoris est. simul et estimata salus. Placido tranquillique regi fida sunt auxilia subditorum. nec potest quisquam habere bone ac fide voluntatis mistros. quibus iuviose tempore pacis utitur. habere clemenciam principem decet. ut quocumque venerit mansuetiora omnia faciat. Nullum animi morosius. nullum maiori humanitate tractandum est quam homo. nulli magis preendum. Iracundissime. ac per corpus vis capacitate pugnatissime apes sunt. et acule

os in vulne relinquant. Rex ipse sine aculeo est. ut audistis. Noluit enim natura seivum esse. sed virtute instantem. exemplum hoc magni regibus ingeres. Erant si quis existimat tutum ibi esse regem. ubi nichil a rege tutum. sed securitas securitate pascenda est. Tamen necesse est timeat. quantum timere voluerit. Unum est inexpugnabile iuvamentum. amor civium. Cum civibus et ignotis atque humilibus eo moderatius agendum est. quo maioris est afflixisse eos.

Venerabilis et deo dignus guarardus. cameracensis episcopus. sicut a fratribus predicatorum audimus. cum in via de aduersione habeticos apud hasluginesse monasterium brabancie. in regulari observatione strictissimum. vitam suam fine beatissimo terminasset. in ipso tempore migrationis audam fratrem predicatorum per somnium apparuit in gardano. Cui frater. Quomodo inquit tibi pater est? Et ille. Mortuus inquit sum. debitum commune solvens humane conditionis. Quomodo inquit. Ecce ad satis graves transco penas. persequor ad

tus alterius rex p̄ cetis nō
ornat. **H**ic cultus superfluus
in plato dāpnat. Unde mig-
nus ille platus pōtifer au-
gustinus. purpura inq̄ for-
te decet ep̄m. sed nullatenus
augustinū. **I**n p̄conia be-
atissimi p̄ris augustini
scriptura hys v̄sibz legeba-
tur. **O**rdo gēmarū desig-
nat septuaginta. Ip̄e qui
bus p̄erat. septuaginta po-
los. **S**oli p̄ meritis ē tra-
dita tāta p̄tas. **N**ec suā
sit ei pastor honore pari.
Si ergo augustinū v̄rē
tem nō decebat ornatus.
claustrale quātecūqz mig-
nū quō decebit. **C** **O**ccur-
rit michi in via quidā al-
cioris ordīs abbas. cū mul-
torū equorū robore atqz
familia. ut potius ducem
aut comitē credidisse. nisi
eū in facie cognouissem.
Spreuerat in sacerdotibus
rotundā cois habitū cappā.
et tabbardū quē gallici
canē dicūt. induerat. **V**es-
tes eius ex scarleta mora-
ta vario duplices. vir ge-
nuā stringētes. **O**reas ha-
bebat ī cruribz q̄ eis in-
nate eēnt. sine plica por-
vectas. **N**ec aliud defuit
nisi sertū in capite. q̄ nō
nouī tyrocinij militē loq̄-
retur. **P**rochdolor ubi se

natus p̄ncipis xpi in ihe-
rusale venientis. **O**bi no-
bilissimi iohānis baptiste
ex pilis hys sunt cameloz
zona. ubi melota vel cili-
cū beati benedicti aut hy-
laronis. **D**icto quidē de
pfato abbate. q̄ indutus
tabbardō habitū spreuerat
monachale. videam⁹ exē-
plū q̄ntē enormitatis sit
atqz p̄cā atqz religioso ha-
bitū deponē vel ad horā.
Erat in quodā mōste-
rio nigri ordīs tres mona-
chi. in oī lasciuia dissolu-
ti. **C**ūqz vna dieiū seorsū
in thalamo ad epulas cō-
sedissent. vn⁹ buccella pa-
nis imersa subito strangu-
lat. **C**ui⁹ mortē. nec vere-
cūdia saltē passi duo resi-
dūi delicto loco enīnūg
iuxta prandiū p̄fererūt.
et sic ī claustro socijs eue-
tū mortui nūciarūt. **N**ec
diu postea. dū dicti duo
socij. nō recognito quid
actū sit. ad balneādū ī
flūiū iuxta cenobiū nu-
dati vestibz descendisset.
vnus ad p̄fundiora digis-
sus. submers⁹ ē. extract⁹
et sepultus. **P**relict⁹ post
hec tertius. cū vespe dor-
mitū p̄gens. discalciasset
se. monachus submers⁹
nudus apparuit ei. dices.

Ex.

Ex.

Ex. **E**rat in quodā mōste-
rio nigri ordīs tres mona-
chi. in oī lasciuia dissolu-
ti. **C**ūqz vna dieiū seorsū
in thalamo ad epulas cō-
sedissent. vn⁹ buccella pa-
nis imersa subito strangu-
lat. **C**ui⁹ mortē. nec vere-
cūdia saltē passi duo resi-
dūi delicto loco enīnūg
iuxta prandiū p̄fererūt.
et sic ī claustro socijs eue-
tū mortui nūciarūt. **N**ec
diu postea. dū dicti duo
socij. nō recognito quid
actū sit. ad balneādū ī
flūiū iuxta cenobiū nu-
dati vestibz descendisset.
vnus ad p̄fundiora digis-
sus. submers⁹ ē. extract⁹
et sepultus. **P**relict⁹ post
hec tertius. cū vespe dor-
mitū p̄gens. discalciasset
se. monachus submers⁹
nudus apparuit ei. dices.

Ecce quanta pena dampnatus
 sum. tu autem quod facias. nunc
 saltem recogita. Ego quidem
 imundus et lubricus. dig-
 ne puniretur extricator. Sed il-
 lud multum ad beatitudinem
 dampnationis mee accumi-
 lat. quia sine habitu nudus
 a demonibus urideor. Tu
 autem da michi. in quo sig-
 num mee dampnationis ostenda.
 Hec autem audies turbatus
 monachus. et cito detra-
 hens togam tibie femora-
 le. roganti dedit. et sic
 defunctus repete dispa-
 uit. **R**ara res. Dixit dies il-
 luxerat cum tantum feto-
 r claustrum abitu occuparet.
 ut se oes extingui horro-
 re fetoris pre angustia co-
 clamaret. **N**arrate autem
 monacho quod sibi vespere
 stitisset. quesita est unde
 quod dicta toga et tandem
 inuenta est fetidior omni cada-
 uere. et super fuliginem de-
 nudata. qua humo cele-
 stis coopta. in admiratione
 iuveni monachi plo-
 uuerunt. **D**ictus vero socius
 defuncti ad ordinem fratrum
 minorum repente transiit.
 et usque nunc tante rei tes-
 tis certus et felix vivit.

Cili modo quidam mo-
 nachus cisterciensis ordi-
 nis. sicut certissima fides

ordis predicatorum relatione
 didici. in acuta febre la-
 borans. intolerabili labore
 estuans. cum ancilla sancti
 habitus exiisset. fragor ta-
 tus auditus est. ut domus
 infirmorum corruisse ab
 hijs qui iacebant in dor-
 mitorio putaret. **E**t cum
 quidam vir sanctus iuxta po-
 situs oraret. et super mo-
 dum territus extitisset.
 apparuit ei demon di-
 cens. **P**re indignatione nu-
 mia fragore istum maximam
 excitavi. quia impedisti me
 oratione tua. ne monachum
 illum exuentem habitum ordis
 in corpore rapere crucian-
 dum. **N**ec mora. monachus
 ille deuotus et sanctus hec
 audies. statim ad egrotan-
 tes ingreditur. inuenit mo-
 nachum habitum ordis exu-
 isse. quem leniter correptum.
 et habitu reindutum. am-
 monuit confiteri. **N**ec diu
 post ut confessus est et ab-
 solutus creuit optime.
 sed passus postea readiuvum
 in magna deuotione de-
 functus est.

Qualis autem
 seruorum dei in religione
 habitus esse debet. beatus
 augustinus in regula de-
 scribit dicens. **N**on sit no-
 tabilis habitus vestis. nec
 affectetis vestibus placere

se moribus. Et infra Vestes
vras in unum habeatis sub
uno custode vel duobus. vel
quod sufficere possit ad eas ex
cucendas ne a tinea le
dantur. Et sicut pascimini
ex uno cellario. sic indua
mini ex uno vestuario. Si
fieri potest ad vos non pertineat
quod vobis indumentum pro
tempore congruentia proferat. ut
hoc recipiat unusquisque ves
trum quod deposuerat an quod
aliter habuerat. dum tamen uni
cuique putet cuius opus est
non neget. Si autem hinc me
vos attentiones et mur
mura oriuntur. cum quaerit
aliquis deterius se accepisse
se quam prius habuerat. et
indignum se esse quod non ita
vestiat sicut alius eius
frater vestiebat. hic vos
probate quantum vobis desit
in illo sancto interiori ha
bitu cordis. qui per habitum
corporis lignatus. Et beatus
benedictus in regula su
a de vestibus precepit dicens.
Vestimenta fratribus secundum
locorum qualitatem ubi habi
tant. vel aeris temperiem de
bent. In frigidis regionibus
aplus indiget. in calidis
minus. Hec ergo consideratio
penes abbatem est. Et in
fra. De colore autem et pretio.
monachi non causent. Sed

quales iuveniuntur preter in provincia
ubi habitant. aut quod vilius com
parari posset. Ecce quales
vestes. quanta pretii forma de
terminet a sancto patre. Quod
vilius inquit comparari potest.
Nunc autem isto tempore miles pa
nu et monachus. miles per
pallio. monachus per cucul
la partitur. Hinc seneca
de moderamine vestis in
nuat. Sic inquit omnis nostra co
uersatio populo foris conuen
iat. nec splendeat toga. ne
sordent quidem. Emas ergo
non quod placeat. sed quod necesse
est. Que est virtus? Simp
licia temperant. Primum tamen
amorem. cum necessaria con
tempseris. Nec hec sola. sed
et discas ipsa vita temper
ne. quia illam nemo bene
revertit. nisi qui contempserit.
Ergo est pauper. Cui si
bi videtur pauper. Que sunt
maxime diuitie. Non desi
derare diuitias. Ergo ni
mius habet. Cui minus
cupit. Nunc in illis am
bure superflua. qui se iac
tant omnia dereliquisse. Pau
peris nomen habere gesti
unt. non virtute. Videri vo
lunt mundum fugere. sed rebus
heret. Ve. ve iterum. et si
usitator secularium vel nobi
lium populi. sed ve ve iterum
atque tertio ve. populo inconvenerit.

nientissime monachorum. Et
 hec q̄ p̄niosa sit atq̄ dāp
 nabilis religiosis atq̄ clau
 stralibz. exemplo manifest
 issio declarabo. **V**idi
 abbate cysterciensis ordi
 nis virū eruditū scientia
 atq̄ p̄batū. Hic cū die q̄
 dā aquā manibz sumeret.
 et manutergiu corā eo q̄
 magnates quidā. ex utq̄
 pte tenevēt. facta ē vox
 ad eū huiusmodi dicēs
 latine. Quare p̄anus ā
 te p̄anosū? **Q**uid ut vene
 rabilis abbas ille audiuit.
 cū timore et horrore ma
 nutergiu dimisit repente.
Pro sericis enī vestibz co
 loratis et mollibz. p̄anus
 posset antepositū tolerari.
Sz qd faciat indutus vili
 bus nō discernō. Et digne
 quidē bono et p̄fecto viro
 ad reprobandū honore ex
 hibitu. vocē factā asidero.
 q̄ soli deo honor et gloria
 debet. utpote q̄ olim p̄ p̄
 saia p̄phetā clamauerat.
 gloria meā alteri nō da
 bo. **H**ao enī et certus sū.
 q̄ et in secularibz et ī no
 bilibz p̄sonis p̄opa glorie
 secularis. notabilis rep̄hē
 sa sit et dāpnata. **A**d
 ar nra tpa fuit mulier no
 bilissima maria cāpanie
 comitissa. Hec nupta no

bilissio henrico cāpanie co
 miti. filia fuit lodouici re
 gis. soror eque regis fran
 corū. Quatuor fies reges
 in āglia habuit. filiū regē
 in transmarinis. Hec mul
 tis ānis mortuo marito.
 cū p̄oposissima ābiaone
 circūiens et mories tale
 finē sortita ē. Laborans
 hec in extremis. abbate
 p̄sanie scissimū ac eloquē
 tissimū virū migratura
 venire mādauit. Cui ut
 venit. mēmissus nō est. et
 p̄ foribz expectauit. Iā co
 mitissa decesserat. et dist
 hebant a militibz et mī
 tris et suis oībus. utēsilia.
 vasa aūtea et argentea.
 vestes p̄ciōse. culatve pur
 puree. et tandē lintheami
 na ipā cū peplis. Extre
 mo ex gaudionibz mora ī
 scia retardat. lectū p̄ cor
 nua ap̄prehendit. et resu
 pinatū corpus emortuū
 eminus in stramētū deuol
 uit. **M**oras aut abbate
 cū tedio sustinēte. quidā
 nobilis ex circūstantibz ī
 dignatus. ostiū infregit vi
 olent. et venerabile virū
 utromisit. Cui cū introiss.
 et nobile illud corpus nū
 dū in stramētis repperiss.
 volēte quodā ex familia
 ex stramētis illud operire.

Hic forma egregior
ē. et duplo cetis
maior. Antiquā
nota ginationē. et hoc idē
qd de saule. in libro regū
pmo legit. qd ab humero
et sursum. sup oēm pplm
eminebat. In humeris o
nem portare solem. In
humeris bonus pastor
xpūs pām nrā ptilit su
p lignū. ut iusticie uiuā

ut qui p̄us errauim⁹ quasi
oues errantes. ad ouile ali
arū ouīū. angeloz scilicet
redirem⁹. Quid ergo. Bi
nos quoz capitibz p̄lati
hoīes iponūt. inuice alter
altius onera scđm aplm
portare debem⁹. et sic ad
īplebim⁹ legē xpī. q̄nto
amplius factur⁹ ē qui p
sonā pluuiū gerit. Tot
habet portare onera q̄t
habet regē capita. et tot
ens sufferre singuloz im
portunitates. quonē va
riauerūt volūtates. Dig
na ergo caritate q̄ forma
v̄tutū est. semp erit egre
gior. et duplo ī v̄tutibz
ceteris maior. **P**ari⁹ qui
dē ut vulgo dicit parua
decet. et magnus mag
na. Et licz oībus magna
q̄a magni vocant. mag
nis tñ maiora decent.
Maiorz enī facta. ad ex
empla ponūt. Et licet
tutela tutissima ex proxi
mo sit. et sibi quisqz amī
sus sit. tamē pprie maiorz
ē instituē et puocare mi
nores. **C**ū de illo ve
nerabili mauricio de quo
sup̄ retulim⁹ cenomānēsi
episcopo. postea archiepō
rothomagēsi. dñō vobes
to quondā abbate blesen
si. narrāre cognoui. Instā

te hreme ipi roberto tunc
dicti archiepi capellano.
pelliciū a dispensatore do-
mus emptū ē. et allatum.
Cūq; ipse robertus vir se-
nex et debilis aliud pelli-
ciū lenius et ex subtiliori-
bus pellib; postularēt. ar-
chieps. sine inq̃t. sine vi-
dere pelliciū. qd respuit
nimis grossū. Qd mor-
ut magnib; strectavit. va-
de inq̃t et dno roberto
subtilius emas. istud vō
michi loco penne sub sar-
cocio meo ponas. **H**oc
dñs robertus audies mul-
tū erubuit. q ipse capella-
nus p pellicio portavero-
luit. qd archiepo dno suo
pro sup̃tunicalis fornicati-
va suffecat. Et mirū val-
de in ipso archiepo vidē-
potuit. q sibi tā parvus.
et paupib; tā larg⁹ fuit.
Dix enī cū paciēcia potu-
it vidē. q in vna die in
tota familia sua libras
tres aut q̃tuor pcurato-
res expendē. et tamē
eius elemosinati oī die
libras decē aut duodecī
in paupes expēdebat. **B**z
et mirabilius visū ē. q tū-
a paria corrigiātū in vnu
par calcratū. et in ferro
vnu frenū. qnq; lora vel
q̃tuor s̃sumebat. Vestes

vō frequēt mutabat. quas
senib; sacerdotib; vel cle-
ricis paupib; tribuebat.
Dicebat at̃ pconomis.
cū annuos redditus sue dno
resis ad duodecī librarū
milia xputaret. Duo at̃
milia aut tria. ad strictis-
simū virtū nrē familie.
cōseruetis. **I**n reliq; oib;
nichil habeo. pauperū ei
sūt. et i papes dispēsare.
Illa at̃ que michi manet.
dispensatoris utat loco. nō
dñi. ne in die iudicij sug-
gillet me. **E**t q vnu pro
mille respōde nō possū.
q̃si seruus inutilis obmū-
tescā. dū a me sub iusto
iudice xpo xputatio stric-
tissima requirar. **E**va-
nūc plati vos p̃sules. vos
cornuti. qui testib; gēma-
tis anulis. in fide despō-
sastis ecclēsiā. cui⁹ dotē.
cui⁹ bona utinā nō peius
q̃ pdige dissipetis. **Q**ua-
tis diuites. indignos ex-
tollitis. et familiā sponse
quin poti⁹ mēbra. paupe-
res nō curatis. p̃mo c̃te
depmitis. **C**ertus sū. et
vere c̃tus. q sponsa ṽra
libent̃ int̃pellaret sub cē-
lo iudicē si haberet. et li-
bēter a vobis separaretur
diuorcio. qui vos ab eius
cōtubernio facitis alienos.

Veneret certe dies. cum iustu
iudice xpm. non tñ leto.
s̄ audaci vultu aduersu
vos intpellabit ecclia. et
scdm vsapā. incuruabit
oīs alacritudo viroz. subau
dias plator. et exaltabit
dñs solus. Tūc vram pō
pā. vestraq supbia in cō
fusione pessundabit. et
qñtū glorificastis vos in
deliciis. tantū dabit vob
tormentū et luctus. Quesi
velis euadē tu plare. et cū
mauricio sponsi eccliesie
recognosca. esto fidelis ser
uus et prudens. et non
tantū sicut vn⁹ ex bonis
subditis. s̄ forma semp e
gregior sis. et duplo cete
ris maior. **¶ Alle eius
breuiiores sūt. Caplm. ix.**

Alle eius breuiores
sūt. Quid miri?
Martha sara
gebat cura frequēs mī
teriū. et ideo q̄rulosa ci
uit. nec p̄t cū maria do
mi sedē. et obseruare pe
des ihesu. ad vacandū et
videndū q̄ suauis ē dñs.
Ideo dauid pluribz inten
tus optat penas sicut co
lūbe. ut euolās a rēnis.
et in cōplacōe vidē pos
set deū deoz in syon. Nō
causet aut platus nō cō
querat. si alas habuerit

breuiiores. **¶** Beatus enī in
textu q̄ p̄fectoz formam
suscepit. quia q̄ bene p̄sū
scdm apostolū duplici ho
nore digni habent. ut in
benedictiōibz gloriātes p̄
guedinē t̄re p̄ p̄ntē gra
tia. rōre celi in refrigeris
etnoz fructu dñi recipiat
astituti. **¶** Vidim⁹ vene
rabilē comandū virū no
bilissimū. p̄mo abbatem
vilariensē. postea cyste
riensē. demū romane ci
uitis ep̄m cardinālē. qui in
āministracōe placationis
sue mirabili sagacitate
vigeat. nichilomin⁹ tñ
deditū cōplacōi dīne.
quocienscūqz vacare po
terat sibi soli. In tanto
enī moderamēte rerum.
aīn spūi seruire coegit.
ut nūc ad libitū causis se
cularibz. nūc spūalibus
oīno deditū. ex hoc ī hoc
libē tñsiens inclinaret.
¶ De hoc viro excellētissio.
illud dictu mirabile. ab
abbate vilariēsi guilhel
mo. p̄batissia veritate
cognoui. q̄ digiti manūū
eius quos ī cōsecracōe
corpis xpi extendebat.
ad studiū et inspectionē
litrū vel librorū. nocte
instar candelarū lucebat.
¶ Hic cū legatus in alema

nia. unde nobilissime na-
 tus erat. a sede aplica in-
 tetur. venit parisiis. et
 videns fratres predicatorum or-
 dinis qui de nouo illuc ad-
 uenerat. visitauit eos.
 Dubium autem quid gerens
 de eis in corde. orauit do-
 minum ut sibi ad quod ordo
 iste venisset unde digna-
 retur. **N**ec mora. oblato et
 apertis libro ad quid predica-
 torum ordo venisset. respon-
 sum est cognitioni eius di-
 cens. laudare benedicere.
 et predicare. **Q**ui statim
 effusus in laudem christi. co-
 ram omnibus dixit. **L**icet alius
 professionis sim habitus. frat-
 er vestester ero quam diu sub-
 sistam in vita. nec ulla in-
 quam a vobis aduicere di-
 uellat. **E**t hic quidem nar-
 ta occasione. videndum est
 predicatorum ordo que tali
 nomine sit vocatus. **C**um
 enim ordo confirmari ab apli-
 co debuisset. precepit nota-
 rio. ut in scriptis ordinis.
 fratres predicantes poneret.
Qui ordinis litteram confir-
 mationis. fratres predica-
 tores posuit recto modo.
Et littera inspecta. aplicus
 dixit notario. **V**t quod secundum
 quod dixeram tibi non posu-
 isti fratres predicantes. et fra-
 tres predicatorum pone vo-

luisti. **A**t ille instanti vulgi
 respondit. **P**redicantes in-
 quit nomen adiectiuum est.
 licet a principio substantiuum
 in posse credat. et eodem no-
 mine in actu. **P**redicatore
 vero proprie nomen substantiuum
 et est nomen verbale simile
 et personale. in quo nomen
 officii manifestissime decla-
 rat. **V**ide ergo lector. quam
 veridice notarius respon-
 dit ad obiecta. **P**redi-
 cans enim nunquam signat rem
 suam nisi per modum actus. pre-
 dicator signat rem suam
 per modum habitus. licet sit
 non semper in actu. et ideo
 debuit poni cognate predi-
 cator. **C**onsensu ergo
 domino aplico euidentissime
 rationi. ordo intulatus est
 nomine predicatorum. et inter car-
 dinales sollempnitur confirma-
 tus. **P**roinde dictus car-
 dinalis postea verbum meo-
 rabile respondisse fertur
 quidam in colonia sacerdoti.
Illo enim in synodo presideti.
 quidam sacerdos. prochia-
 lis questus est dicens. **E**c-
 ce fratres ordinis predicatorum
 eum. qui in dampnum nostrum
 coloniam intraverunt falce
 mittunt in messem alienam.
 audiunt confessiones subdi-
 torum nostrorum. et per hoc at-
 trahunt sibi homines in fa-

uore. Cui mox conradus
legatus rñdit. Qis ē nūs
hoīm tibi in pñchia subdi
torū. Et ille nouē milia
inqt. Et assignās se cruce.
legatus dixit. Quis es tu
miserrime. q̄ tot milibz so
lus sufficis debitū guber
natiois aūtā impendere.
Nescis hoīm pñissime.
q̄a illo debes tremendo iu
dicio ante tribunal xpī de
hijs oībus rñdē. Et tu si
tales habes vicarios que
rularis. q̄ on tuū gratis
releuāt. sub cui⁹ pondere
nescius cōquassaris. Er
go ex hac q̄rela. indignū
te cura oīmōda iudicasti.
et ideo p̄uo te omī bene
ficio pastoralī. Hoc facto.
publicauit auctoritatē. q̄
a sede aplice frībus ordi
nis p̄dicatoz specialibus
p̄uilegijs. p̄dicare pplis. et
cōfessiones audire. p̄ scīs
simos p̄res. dñm innocē
tiū terciū. dñm honoriū
quartū. dñm gregoriū
nonū. amissū sit et iūnt
tū. Hanc tñ hac auctori
tate collata subaudiēdū
ē. q̄ q̄a pastores debent
vultū pecoris sui agnosce.
nullus ad cōfessionē talem
recipiat. qui se subtrahē
nitur. ne eū pastor agnos
cat. De isto etiā venēa

bili conrado idubitali fide
suscepim⁹. q̄a cū existēs in
pñibus brabācie. tumultū be
ate marie de ognies sedul⁹
visitauer. in tēpeste noctis
sileāo cū oraret vidit in
spū ipsā dei famulā flex
is genibz p se dñm ero
rātē. et post orōem. eius
labores et sollicitudinem
dulcit cōsolante. Hui⁹ igit
ale cōtēplacōis. et inter
negocia diuisarū curarū.
extente fuerūt ad dñm. et
formā p̄fectoz ex adiecto
suscepit. **Quē p̄cedūt a
pes rex in medio earū ē.**

Omn Caplm. x.
p̄cedūt apes. in
medio rex earū
est. Achephalū. hoc ē sine
capite mentū esse nō de
cet. Stetit ihesus in medi
o discipuloz suoz. et ait
eis Pax vobis. Idē si pre
latus facit. pax vera seq̄
tut in subiectis. Ideo ī ter
tu sequit. Et se vnaqueq̄
regi. primā eē cupit. Nō
vere oues sūt. que fugiūt
pastorē. Xps enī dicit. O
ues mee vocē meā audi
ūt. et sequūt me. Si ergo
vē religiosus es. agnosce
pastorē tuū. prelātū seq̄re.
nō fugias q̄i lupū. Si fu
gis. signū est ingratitudis.
signū alienacōis. signū

diffidēcie atq; discordie. In
libro regū pmo. nabal et
si stultus. p malo tñ ha-
buit q; irreuerēt serui. q;
fugerūt dnōs suos. Et et
ve maioribz. si subditis oc-
casione prebuerūt fugiēdi.
Hinc seneca dicit. quales
se exhibē debēt dñi seruis
subditis suis. vl' plati. Sic
inqt cū inferiore uiuas. q;
admodū supiore tecū ui-
uē uelis. Quociēs tibi in
mente uenit qñtū tibi in
seruū liceat. ueniat i me-
te tantūde in te dnō tuo
licere. quosdā tenēs tecū
qui digni sūt. quosdā ut
sint. Si quid enī in illis
ex sordida cōuersatione
seruile ē. honestas quietū
extiruet. Nō est qd ami-
cū tantū in foro et i ciui-
a quas. Si diligent' attē-
deris. et domi iuenies.
Vive cū subdito clementer.
comite quoq; et in sermo-
ne illū admitte. et in con-
silio et i amictu. Sepe enī
bona materia cessat sine
artifice. Cēpta et expire.
Supiore colāt te. potius
q; timeāt. Nō pōt quisqñ
bene degē qui se tm intui-
et. q; oīa ad utilitates su-
as cōuertit. Seruis tuis
hylare te prestes et subdi-
tis. nō supbe. Alteri ut

uiuas oportz. si te uiuē uis.
Si paa et tñquillitati stude-
ris. socū te exhibens. nec
ostentes ut dñm. **V**idi
abbatissā cysterciēsis or-
dis in pñbz brabācie. i mo-
nasterio qd uallis florida
nūcupat. Hec mulier. gen-
ta noīe pmo monialis ni-
gri ordis fuit. hec nobilis
genē. nobilior utute. pul-
chra facie. f. mente dece-
rior. De hac femīa uerā-
tate testatissā referebat
q; cū ānis fere triginta i
monasterio pñisset. nūq;
pro cibo vl' potu ext' dūen-
tū qñq; solidos expēdisset.
Lectus ei in dormitorio cō-
mūis erat. refectoriū in-
dūentū. Si hora prandij
fessa itinē a foris adue-
nissz. dūentū intrabat. et
socias moniales ad infir-
mariā mittebat. Si mo-
niales suas ad solaciū e-
ducebat. in medio oīm cō-
sedebat. et aliquid de de-
o. vl' de scripturis. vl' etiā
de moribz pponēbat. Af-
fectus enī monialū ta-
lis erat cū eam. ut uix
posset eius uisione et col-
loquio satiari. Hec ante
mortē p longū temp' elā-
guit. ut breui apendio in
hoc corpe totalit' purga-
ret. Cū aut egoipe lan-

quidā visitare. eā sup sta-
tu secretius requisivi. Eūc
hūilit' respondēs dixit. No
ueris curissie intima cordis
mei i pace locata p grām
dei. et aīam meā in omī
trāquillitate spūs venien-
tē dñm prestolam. Nec
frustrabor ut spero de ei
misericordiā pietate. et
desideriāssia facie eius so-
lutis carnis viculis sacra-
ti. q me interdū vīetē
dignat' est solari. Nec
dices de lailo p ut potuit
exiit. et videtibz mo-
nialibz q ei sedule mīstra-
bat. locū ante fenestram
cui iacnebat digito de-
monstravit. et ait. Hic co-
rā nobis oībus q astam'
tribz noctibz lucidissimū
splendoris globz apparuit.
et p maximū noctis spāa
ū immobilis pducit. Cui
ego nescio quid respondēs.
psagiū futuri mīne dubi-
tavi. Nec mora. cū vale-
dictis oībus recessisse. audi-
ui nō multo post beatam
mulierē ab hoc seculo ad
dñm trāsmigrasse. globūqz
lucidissimū ignis. eius trā-
sitū pcessisse. quo foret cla-
ritate sidera illico migra-
tura. Sic ergo platus apū
fidelīū semp in medio pa-
tus oībus. et tūc unusqzqz

sibi se proximū eē cupit. Et
vide q apte textus psequit.

**In officio illius oēs aspi-
ci se gaudent. Caplm xj.**

Et in officio illi
oēs aspiat se gau-
det. Ad mirū.
Bonus subdit' et fidelis
xpō dñō oīm nō seruit ad
oculū. s. tanto libetius et
gracius qd ē bonū opat.
quo platu semp pntē res-
piat. et meminit cōgati-
dētem. In libro iudith. so-
ri et libij dixerūt oloferu.
Veni nobis pacificus dñs.
et utere seruicio nro sicut
placuerit tibi. Nichil enī
gravi' q seruire mīgtis.
et iportunū dñm semp
insiste seruēt. Olum nem-
roth robustus venator. ex-
erce tyrānidē inchoauit.
et in pōtis sine lege hōi-
bus pseueravit insania.
Nūc aut in lege xpi. lege
mān gracie et demēcie.
crudelitas finē accepisse
debebat. et ecce pumacior
pullulat q vniqz ante. eo
qz pīculosus. quo magis
grāssat' mīus. Venū enī
vulnus in scapulis. s. into-
lerabil' viscera dolent.
nec sine vite periculo vul-
nera patiuntur. Sic in se-
cularibz quidē psecutio
dura ppetit. s. in claustra

libus vite sine dispendio.
et sui iactura virtutū. nō
exeret tyrānidis ullo mō.
Et vide q̄re. secularis q̄s
patit a maiore. et cū volu-
erit locū mutat. Claustra
lis vō p̄ platū passus iu-
riā. fugē nequaq̄ p̄t. s̄ q̄
obicem semp̄ oportet in of-
ficio semp̄ emulū habē p̄n-
tē. nec restat aliud. nisi so-
lū deū inuocare p̄ribus
adiutore. **H**ic heu nō oīm
posse. nō oīm virtus hec
mole gūaminū suffocari
Conent tū necesse ē. non
deceat qui manū porri-
gat pius xp̄us. **H**ucur-
rēt angeli. proteget et
sancti eius. **N**on sec̄
cū canonici in ordine
regulati. qui assidue orō-
nibz et meditacōibz dedi-
tus. et ordīs sui scrupulo-
sissim⁹ obseruator. vix po-
terat p̄latos suos erga
se aliquaten⁹ mitigare.
Econt̄ obsequiosus in oibz
et deuotus tēptabat in
bono euincē maliciā. s̄
nō poterat. **V**espe ergo
quodā sup̄ id qd̄ ferre nō
poterat tribulat⁹ lacrimas
amarissimas fudit. ad ex-
orandū scōs martires. q̄
rū dies solēpnus instabat
mauricij salicj socijz qz
eius. ut eoz meretur cō-

solari p̄ribz et adiuari.
Nec mora. ubi post lon-
gas vigilias intrinuit cu-
biculū et vix sopno leuiss-
simo releuatus. audiuit
choros angeloz cātana-
ū in sublimi. **G**audet in
celis aīe scōrum. q̄ xp̄i x
vestigia sūt secuti. et q̄a
p̄ eius amore sanguinē
suū fuderūt. ideo cū xp̄o
regnant x̄ in eternū. **D**ix-
it at̄ michi q̄ descēsus
notulaz in ip̄o cantu q̄s
gallice aualees dicimus
tāte melodie. et tāte dulce
dis existerat. q̄ n̄ deus a-
liū ordinass̄. fere ei⁹ aīam
ext̄ corpus sine reditu va-
puisset. **A**t quoniam illo ī
tpe grauissima infirmīta-
te detentus erat. in sola de-
lectatione ip̄ius cantus. et
corpe et spiritu ita inte-
gre sospitatus ē. ut vix
eū postea ulla p̄turbatio
q̄tūqz magna. ledē potu-
isset. **H**is ergo sedibus er-
ga q̄lemcūqz p̄latū et m̄x-
ime si bonus ē. ut ī offi-
o suo aspici te gaudens.
si tamē recto aīo sensibz
cōgaudentē. **C**ū rex p̄-
redit. vna est totū agmē.
et circa eum globatur.

Qum at̄ Ca. xij.
rex p̄redit. vna
ē totū agmen.

et cum eū globat. angustat
eū ac ptegit. In his nomi-
tur q̄ sollicitos oporteat ēē
subditos erga platos. ut
foris ad negocia pcedentē.
cū xp̄passiōe et motu cordis.
et si nō corpis comitēt. et
in oī necessitate deuotis
eū p̄buis tueant. Sic da-
uid et iuda. retrosq̄ reges
et duces ac iudices isrl.
bella ppli p̄liantes. sacer-
dotes dñi lacrimis et orōibz
adiuuabāt. Sic moyses.
sacerdotū p̄sonā gerēs. p̄-
ripes ppli dei pugnātes cō-
tra amalech. in eleuatiōe
manuū ptegebat. Sic ma-
chabeus suscepit p̄cipa-
tū ppli. et adiuuabāt eū
frēs sui. **¶** Refert de
nobilissio quōdā comite cā-
panie. qui ī remotis orbis
partibz recessurus. vniū quē-
dā paupere et languidum
atq̄ deuotū. quē diu eleo-
sinis paueat. supplicat ex-
orauerat ut p se cotidie
rogaret dñm. ut eū sanū
et sine piculo ducēt eūte.
ac reducēt redeūte. Cui
paup. sine diligētī inquit
sustentatiōe corpis orare
nō possū. cū sim exinan-
tus cerebro. corde debilis.
et viribz penit⁹ destituit.
Ror comes duobz dispē-
satoribz quos ī domus sue

custodiā reliquebat. p̄cepit
dices. Languidū istū tibi
et oibz necessariis corpis
diligentissime pcurate. Qd
illi p̄miserūt se facturos.
et sic comes p̄fectus ē. Et
p̄mū quidē p dies quidē
dispēsatores. illius paup-
is recordati. ei necessaria
m̄strauerūt. Deinde min⁹
ac min⁹. ad ultimū eius
pene obliu sūt. Qd plura.
¶ Neglectus paup. orare ces-
sauit. Comes aut in via
nō modice turbatus. post
morā multā ad patriam
ē reuersus. Per mora pau-
pis recordatus. querit an
viniū sit an defunctus. Qd
adhuc viniū intelligēs. in-
sitauit dices. Mortuiū
inqt te putabā carissime.
sedm̄ solitū. orōnū tuarū
suffragia nō exptis. Ex-
ceptis enī quidē diebus
aut nō multo plus. postq̄
iter arripui. usq̄ in diem
qua ad xp̄a sū reuersus.
nūq̄ michi tribulatiōes
et angustie defuerunt.
Ror paup. abortis lacri-
mis dixit. Qñ tua bene-
ficia cessauerūt in me. ad-
iutorū diuinū cessauit a
te. Et comes posteriorū
oblitus. q̄lia inqt in te me
a beneficia defuerūt. Cui
paup. Recedes inqt hinc.

Ex.

Duobz domus tue dispendio
 tibi precepisti. ut me debilem
 in oibus necessarijs pauca
 ver. qd parū plus q̄ diebz
 quiderim impleuerūt. Ego at
 viribz destitutus ad mortem
 fere deductus sū. pro te o
 rare nō potui. **Stupescit**
 ergo comes. dictos dispen
 satores precepit aduocari.
 et eis corā oibus dixit. **O**
 cunctis seruientibz neq̄ores.
 qui cont̄ preceptū meū ne
 quissime bonis meis pep
 astis. et pauperē hūc quē
 patronū salutis mee et pa
 cis frequent̄ exptus fuerā.
 nō paup̄stis. **Et nūc** frust
 tus orōnū eius suffragi
 picula et tribulationes i
 ueni. q̄les nūq̄ ante i vi
 ta mea sustinui. **Cis** q̄dem
 ut cū sū euissse. si pau
 pis suffragiū habuissse. Vos
 ergo reos piculoz meorū
 bonis oibus p̄uo. et exules
 a t̄ra mea c̄statio. **Depul**
 si ergo a t̄ra cāpanie. exu
 les p̄ triennū extiterūt.
Inde p̄ intuentū nobiliū. i
 aspectū comitis sūt admis
 si. **Quibz** ille dixit. Nullā
 prorsus vobis aliā grāciā
 exhibeo. nisi quā vobis do
 min⁹ papa veritate narra
 ta dare censuerit. **Ad** iter
 mox illi cū insperato gau
 dio rapiētes. cū lris secretū

comitis intinentibz. quia eos
 nō exheredare. s̄ p̄ culpis
 vexare volebat. ad sumū
 pontificē puenerūt. **Cui** e
 narrata causa aduētus su
 littas pape in hanc sentē
 tiā comiti retulerūt. q̄ qui
 libet nūmū aureū soluet
 comiti. et sic adepti grām.
 facultatibz reddēnt. **Tunc**
 comes inq̄. latitudine nū
 mi et spissitudine ab ore
 pontificis volo scire. et sic
 vos ad grāciā quā man
 dauit admittā. **Venuo** ḡ
 reuersi satellites. dñō pape
 respōsiōne comitis ostende
 rūt. **Rex** papa scius qd
 respondet. respōsit comiti.
 nūmū aureū habē debere
 scdm latitudinē t̄re. et spis
 situdine eius extēdi usq̄
 ad altitudinē celi. eo q̄ o
 vacio iusti qua comitē frus
 trauerūt celos penetret.
 et v̄tus eius corroboret v
 niūsa. **Ad** hoc mādātū. co
 mes satellitibz ait. **Videte**
 miserrimi. qd m̄ dñs pa
 pa respōsit. **Hūc** nūmū
 aureū exsolue q̄s suffici
 et. **Videte** q̄nta vos pena
 dignos existimet. qui vos
 debitores t̄ate solutionis
 adduxit. quā nec tot⁹ mū
 dus solue p̄ualeret. **Hinc**
 ergo t̄cio ad papā redea
 tis. et lras absoluciois v̄re

¶ Reliquo tpe cū apibz i
labore ē. et opantes erū
it. Capitulum. xv

Reliquo tpe cum
apibz in labore
ē. ipse aut ope
rantes circuit. et solus inu
nis ē ab ope. Paulus tunc
supplebat ea q̄ sibi deerāt
et hijs qui secū erāt. p̄p̄ijs
manibz laborādo. Hoc tū
nō ex nēitate. s̄ ex gracia
faciebat. Dufferasset enim
labor ei⁹ quē habebat in
studio p̄dicationis. et sollici
tudine oīm eccl̄ianū. Non
enī scdm discretissimū au
gustinū putāndus ē otios⁹
qui verbū dei studet. ita nē
ille qui p̄est in sollicitudinē.
Illis aut quos oportet esse
subiectos. ex otij p̄iculo la
bor corporis incumbit. ut in
labore manū. cordis at.
ut psallē vel legē. v̄l utraqz
tpibz cōstitutis. Hijs ergo
ut acius instent sollicitu
dine. adhibēda ē exhorta
tio plator. et q̄qz si loc⁹
ē. man⁹ corporis adhibēda.
ne onera gr̄ua et ip̄orta
bilia subditis videant im
ponē. digito aut suo nolūt
ea mouē. Vnde modern⁹
nū t̄pis ille poeta ī p̄so
na alexandri dixisse legi
tur. Si q̄n dixero fortius
pori. si in arma veni pre

cedē visus. tūc demū soci
os sū dignus habē sequēs.
Legim⁹ in libro cont̄ acha
demuros. beatissimū aug⁹
tinū manibz p̄p̄ijs laborā
do. q̄qz discipulos ad opa
puocasse. et exemplū tan
tū posteris reliquisse. **¶**
Audiui et vidi de illo ve
nerabili et deo digno ma
gistro wathero de marni
tornacēsi ep̄o. q̄ vix unq̄
otiosus dū domi sedens
vixet apparebat. Aut ei
meditabat. aut legebat.
aut cōfessionibz audiedis.
aut causis discernedis in
tentus. lites hōim dirime
bat. **¶** Forū si aliqd exerce
tedet. p̄p̄ijs manibz labo
rabat. Cū est ergo plate
diligent⁹ inspicere subditos.
vide opa. singulos exhor
tari. **¶** Circa eū satellites
assidui custodes auctis ei⁹.
Capitulum xvj.

Quia eū satelli
tes quidā sūt.
assidui custodes auctoi
tatis eius. Solū enī ubi
cūqz sit. nō decet eē pla
tū. nec sine testimonio q̄cūqz
agē. ne cū ioseph et si in
nocēs. scandalū infamie
paciāt. Habeat aut secū
nō sicut roboam iuniores.
p̄ quos p̄didit isrl̄. nē seg
nes nec muliebres ut

۵۳۵

uir sanctus optime notus
erat. Qui inde summi po-
tifficis munitus auctoritate redi-
it. et cum eos aliter flectere non
posset de facili. rigore usus
est pastoralis. Ad ut viderent
sui. et nullatenus se posse et
stimulum calcitrare. nequit
humiliantes se. colla regule
subdiderunt. Vestitum autem.
cibum et potum largius quam an-
nistrabat omnibus. sed in clau-
stro eos quiete sedere. et se-
cundum ordinem vivere apelle-
bat. Hic autem sicut legitur
de augustino. omnia cessare aue-
re. et nullum de hijs qui religi-
osi non erant. ministrante in a-
liquo officio obediencie. ut
est cellerarium vel verum pro-
curatorem promittebat. sed si
quod esse bone scientie confide-
bat. illis officia promittebat.
Hoc ut viderent alij. sine
vultu se per tempus religiosos.
et simplices. et in propriis
nequiter ambulantes. abbatem
se quasi familiarissimos
diuixerunt. Qui ut vir pi-
us et bonus. omnia tolerans
omnia credens. eis liberioris
vite frena laxauit. Quibus
illi in tantum dampnabiliter
fuerunt abusi. ut viginti octo
ex eis pari malicia inueni-
rent. et tres viros sceles-
tissimos ribaldos adducunt.
et eos in mortem sancti viri per-

pecunias auarent. **Q**ui q̄
dā vesp̄e. abbat̄ ext̄ op̄i
dū ad negocia p̄petanti.
sicut ordinauerūt. obuiar̄.
et salutare ac p̄dicante eis
salutis viā. extractis capu
lis vel ensibz. eū crudeliter
occiderūt. **R**oberto aut̄ so
cio eius. cui sup̄ mētionē
fecim̄ euadete. corp̄ occi
si ad monasteriū delatū ē.
et ī ecclia collocatū. **E**t vi
de lector qd̄ actū sit et p̄
batū. **B**at̄ enī ubi seque
ti die ad sepulturā occisi.
de locis ubi ext̄ manebat
rei cūinis ecclia int̄ue
rūt. ecce vox sanguis fr̄is
sui abel de t̄ra quasi vin
dictā clamās p̄ vulnera.
q̄ a loco occisiōis sicca re
māserāt. habundatissimō
sanguis impetu manauit
rūt. et hoc alias frequēt̄
audiuim̄ factū ēē. **Q**u
ubi viri fr̄es et filij cū p̄lis
astantibz inspexerūt. durū
euillatū cū lacrimis leuauit
rūt. **Q**uid plura. **D**epl̄
to munit̄. et ut audacter
dicim̄ gloriofo. ubi ad elec
tionē ventū est. rei quidē
ut maliciā suā palliarēt.
boni aut̄ ut imitatorē s̄i
tatis haberēt. dictū rober
tū vnanimit̄ elegerūt. **E**t
statū eadē die p̄fectus ad
papā. acceptis luttis ad

philippū regē. et ad blezē
sem comitē ludouicū. capi
oēs qui suspecti erāt. ma
nu layca p̄curauit. **E**t
nōnulli veritatē salubrit̄
ōfiteres. īnitenti p̄petio.
penitentiā acceperūt. n
lij vō a sacris ordibz de
gradati. morte puniti s̄t.
Bedeā vō ex eis qui ī s̄re
lē potissimū credebant.
manus homicidas sibi
ip̄onētes. seip̄os in carce
ribz. suspēdijs v̄l alijs
mortis generibz occide
rūt. **I**p̄e vō venerabilis
robertus abbas. officio
derelicto accessit. et cū
p̄dictū rothomagensē
archiep̄m mauriciū. vi
dim̄ post ei⁹ mortē. q̄
ip̄e fr̄ibus p̄dicatoribz se
parisijs p̄ temp̄ aduix
it. et m̄ eos felici fine
q̄euit. **B**onos ergo fide
les custodes auctoritatis
et īnocēcie sue p̄lat⁹
habeat. p̄ quos digne
iuiari possit et defendi.
Sūt et circa seu lictō
res. qui p̄mittūt delinquē
tes. **C**apitulū xvij.

Sunt et circa
regē seu lictō
res. q̄ morte
p̄mittūt delinquētes. **C**er
tū est. q̄ mortis penā ec
clesia nō infligit. **Q**uid

an̄a beata tanto splendore
resplenduit. ut vix ī loco
angulus remaneret. qui
ab illo lumine ex̄ps fuit.

Cili ppe modo ut au-
diui a fr̄e ordinis p̄dica-
tor. cū in theutonie p̄tib;
cū an̄u dñi millesim̄ du-
cetesim̄ quadagesim̄ sc̄m.
adolesces quidā nobil. cū
in lubricitate corporis excess-
sisset. a suis canonicis
et decano. ab ingressu ec-
clesie artatus ē. et infra
septa monastij. q̄i p̄ age-
da penitēcia in loco ad h̄
deputato reclusus. Qui
hūilr̄ valde penā suscipies.
flagellabat̄ interī a decano.
et gravibz cruciis culpaba-
tur. Eo aut̄ adhuc ī p̄nia
existēte. cōtigit eū a cōca-
nonico suo innocentē de noc-
te et latente occidi. Uno q̄
eadē nocte ex cōcanonicis
sc̄o viro post matutinas
orante supplicat̄ in secreto.
vidit subito totā ecclesiā il-
lustrari. et apparente multo
comitatu sc̄oz. gloriosa p̄-
gine m̄rem xpi in medio
oīm velut m̄gnam et do-
minā ascedē. et de diuisis
negocijs eccl̄e p̄nūsalis
tractatū habē. Hys finem
datis. patron̄ eccl̄e ipsius
exorsus ē dices. Et q̄s ex
vobis miserebit̄ mei cano-

nici. ut p̄ntem dñi nostri
matrē parit̄ rogem̄. ut
sup̄ piaculo eius solita pie-
tate flectatur. Et mox sup̄
plicatibz sc̄is. allata ē aia.
et oībus dicit̄. Quia locus
iste specialit̄ disciplina vi-
giat. et adolesces iste iam
mortuus disciplinā libens
accepit. et ex corde penitu-
it. p̄ purgatorio cedat ei
mors inocens quā ip̄e sus-
tinuit. Tu aut̄ aia pete qd
vis. et fiet tibi. Et anima.

Pro occisore inq̄t meo pe-
to. q̄ me occiso statī valde
penituit. et ad dñm apli-
cū iter arripuit. ut ip̄e
misericordiā assequat̄. Et
mox respōsū accepit. Sic
digne petisti aia. fiet tibi.

Hec ut audiuit orās. cano-
nicis qd̄ vidisset exposuit.
intātes q̄ locū occisū inue-
nuit. et deplangit. Occiso
rē vō mox post factū de
nocte iter arripuisse ad
aplicū reppererūt. Bedu-
li ergo p̄ores ī cenobijs.
et decani ī canonijs. in
corrigendis et exturpan-
dis vicijs semp̄ sint. ne
eciā si p̄pas non habuerit.
subditorū negligēcijs ob-
ruant̄. **Intus semp̄ est
sollit̄. et fagili sine causa
cerni nō patit̄. Ca. xviii.
Intus semp̄ rex ē sollit̄.**

et nō de facili cerni patit.
subaudi. sine causa. Et h̄
cont̄ prelatos. q̄ ip̄acietes
quietis. arcū circa. ul̄ in
fra. sine ulla necessitate
negocij cū maximis dispe
dijs et exp̄sis crebrius e
uagant. **I**z forte vidēs
p̄phetā dauid imitari vis.
qui optat pēnas et auo
lare. Male tu in v̄bis p̄
uidētissimis discreuisti.
q̄a vanā et frivola ī oī
bus euagationē exclusit
dices. Quis dabit m̄ pē
nas. Quales. Audi. Cū
dabit m̄ pēnas sicut colū
be q̄ utiq; gregaria ē. et
amat cōmune bonū. et
volabo et req̄escā. **O** rex.
o p̄pheta dauid. quo optas
fugē. quo optas auolare.
Dixisti enī in cōsequēti.
Ecce elōgaui fugiēs. et
māsi in solitudine. Si fugi
ens elōgasti. ergo pplm̄
cui rex p̄eras dimisisti.
Absit. absit. Et hec ita pe
nultima psalmi inuens
ostendisti. Ego aut̄ ad do
minū clamavi. et dñs ex
audiuit me. **Q**uo fructu.
Audi. Redimet in pace
aīam meā ab h̄ys q̄ app̄
pinquāt michi. quoniam
int̄ multos erat mecū. Et
hoc quomō. Mecū in cor
de. mecū in quiete. a pu

fillanimitate spūs et tēpes
 tate. Et hoc erat fugē a tu
 multu. et fugiendo auolāe.
 in pace aīus redimi. et int
 multos sine tumultu esse
 cū xpō. et ibi int hūmēos
 ei⁹ amantissimi dñi requi
 esce. aut ī eo et cū eo leue
 pond⁹ sentiat qñd p illo
 habuerit sustine. **Et** nū
 quid talis erit volat⁹ tu
 us o plate qui vagans ī
 stabilis. et fugies euanes
 cis. **Nō** penus colube ure
 vis. ut quiescas a tumul
 tu antecedeat et subsequi
 tū et cōmunitatū famu
 lorū dicā aut sociorū. et nō
 potius dñorū. **Vulgo** di
 cit⁹. **Miles** in obsequio fan
 lū. cleric⁹ sociū. monachus
 dñm habet. **Si** vis credas
 expro. **frequentissimē** indi
 dños paucis ēē arētos. et
 famulos supfluis inthracie.
Feda res et detestabil⁹ in
 platis. **Quid** eo viciūdius.
Quid eo dāpnabilius. et h⁹
 maxie in claustralibz. **Be**
 tus ē enī in secularibz de
 vicis. licz et in ipis hoc ma
 lū sit pestilens. ubi res tñ
 sit in dñm. qd in religiosis
 hoc ē in claustralibz. nū
 qd fieri pt. n forte quis in
 epīm assumat. **Cui** tñ dis
 pensacio credit. nō dissipa
 tio. **Absit** tñ ut dignis n

mercedibz obloquar faulo
rū. cū dictū sit. **Voca opa**
rios. et redde mercedem
illis. **Sz** nō tā ipium. pmo
sacilegū iudico. ut q ab
bas vel platus spiritalibz
filijs quibz sume tenetur.
detrahat nēcia. q et faū
lis supflua largiat. **Pan**
nis vilibz isti. illi comitū
mollibz vestiant. Isti var
anis calcis sordeat. illi
oculis hyrcinis niteat. **Et**
utinā saltē ista sufficiant.
qn potius. et si nō iubēti
bus. ppter vānitiā vlt tū
rē. sēntiētibz tū vel dissi
mulatibz dñis. aggregat
imēnsas pecūias. quibz pos
sessionibz emptis. natales
suas tñseāt in nubēdo. et
viles rustici nobilibz coe
quant. **Hij** si frēs aut con
sobrini. aut sanguinei
sūt dñoz. tanto liberius fa
ciūt et audacius q pdiri.
Nō recordaris o monache
respōsionis senioris illius
i vitis pzm qui dixit. opa
monachoz ignis sūt. **Et**
vide qre. **Si** enī aliaz sub
stanciā rerū igni misce
ris. cū illo ad nichilū redi
gent. **Sic** et si ecclesiasticis
bonis bona tua pzmōni
alia itra miscearis. cū ill
ad nichilū redigent. **Hoz**
tot exēpla vidim. q nūm

ū eēt tediū singula pertracte.
Unū tamē de pluribz explica
bo. **E**rat cliens ex rusticis
natis. q in ditissio monaste
rio patruū habuit assumptū
a monachis in abbatē. **Vo**
catus aut a patruo eques
ire didicit. q prius ire pe
des sūenerat. **Ad** mensas
seruire prozsh iēptus po
nit. et qui solū aratū cū
torto collo regē et tenē
didicerat. erecta ceruice
abos inferre pncipibz co
gebat. **Quid** plura. **E**x
rustico paupē. factus est
diues iclitus. **Domū** do
mū cōiunxit. redditus
auxit redditibz. agrū a
gro distentius copulauit
Hic villas emit et pōia.
et q olim fuit vn' ex rus
ticis. factus ē dñs rusti
cor. **Tandē** eū ad hoc for
tuna leuauit. ut spreto cō
nubio militū simpliciū
factus miles. uxore sibi
nobile copularet. **Per** di
u postea in hac eo gloia
sstituto pes ei succisq est.
cui nutans inixus stabat.
et cecidit miser tāto de
iectus. qnto sublimius
fuerat eleuat. **Itatē** ei
mortuo abbate patruo
eius. spernit. eiat. fugat
ab oibz. et ab abbate suc
cessore defūcti. nimū ve

paret i eo qd subiungat.

Bruno in pibz theuto
nie in opido magno qd mo
martis dicit. boni presbit
et castus fuit. Hic refente
michi memorabili henrico de
colonia frē ordīs pōicato
rū. Sobrinū habebat p
biterū. eque brunonē. viz
scā et moribz approbatū.
Hūc auūculus pbr brunō
sepius deuote rogabat. ut
dicte prochie curā suscipet.
et ipse iam senex religio
nē intraret. Amuit ille
post multas pces. iuitus
tū. eo q regimē tante p
rochie formidaret. Hoc ut
obtineat brunō pbr ter re
ligionē intūit. ac cito post
hoc ab hac vita miguit.
Diffente brunone iuniorē
aiarū regimen acceptare. eo
q aliud bñficiū capellanie vi
ginti marcatū. supius in cas
tro tenet. vicinū p se pbrm
i prochia collocauit. Bruno
ne ergo iuniorē vna nocte i
lectulo quiescente. apparuit ei
i cappa nigra brunō senior
iā defūctū. et dixit ei i eiste
vibz. In grege amisso male
te geris. et pede scisso. Clau
dus es i spūito. q pena fu
tura redito. Nec dicēs ele
uauit cappā suā qua videba
tur indutus. et se gūter i
tendi demonstrauit. Ad hec

bruno iunior expgefactus.
recolit visionē et vers. Et
mox iterū resoluit in sopo
re. Cui eodē scemare defūc
tus apparēs dixit. Tu pene
causa. requies p te michi
clausa. Aspice sic vni tibus
ignis et esca futuri. Et hec
dicēs iterū illi tormētū ig
nis ondit. Cui itez tertio
soporato. apparēs dixit. Mū
di delicijs intdū seria mis
ce. Ex hys pncipijs vl' pri
micijs. cape pres aut resi
piste. Ad cui vba brunō
fuerit. et flexis genibz
se ipleturū qd auūculo vi
uenti pmisserat deo vouit.
Nec mora cū splēdore ni
mis manifeste defūctū ap
parēs. et voueti agnauēs.
dixit. Letatus sū in hys q
dicta sūt michi. in domū
dnū ibim. Et hec dicēs.
in sublimi scendit. Vide
ergo qnti piculi sit curā a
nimaz recipe. et i man
reliqūe negligētis. Qd in
brunone seniore potes ad
uertē. qui curā negligent
deseruit. et i brunone iu
niore qui susceptā alteri
icurate amisit. Simul etiā
in ista narratione dilige
ter aduerte. qd in pms v
sibz dicit. In grege amisso
male te geris et pede scis
so. Claud' es i spūito. que

su epus elato altius gemitu.
Et quo inquit tibi e sic dole
 ti. **R**ale ait. ymo q pessi
 me. sicut qui dapnatus sum
 etna morte. **E**t epus. **H**eu
 ait carissime q causa tue
 dapnacois. **T**res sut inqt
 cause. qre morte ppetua su
 dapnatus. **O**na e. q recresce
 tes fructus annuos ita pau
 pes. timide reseruavi. **S**eda
 est. q cont sententia pluri
 mor de pluralitate bnfico
 ruz q licite teneo. opi
 nione pua defensavi. et
 in hoc me pigulo mortal
 culpe misi. **T**ertia e. et
 illa grauissima oim. q ab
 hoinabili carnis vicio. in
 scandalu multoz multo te
 pore laboravi. **E**t ad epm
 mor aduxit. **E**st ne inqt
 finit mundus. **E**t epus.
Nuror ait et litteratissim
 viru te quoda hoc qre. cu
 me adhuc viuui cernas. et
 oes nos viuentes adhuc
 mori necesse sit. anq mu
 dus instate iudicio finiat.
Et ille. no mueris inqt. q
 nec scia nec opus n racio
 apud inferos venienti. **E**t
 hec dices. ubra ab oculis
 mirantis euaniunt. **I**pe at
 eps. non tn sub psona sua
 quasi hec vidiss. in pdica
 tione sua clis oibus reci
 tauit. **S**ili modo cu qda

clericus maxie leature. me
 agonizans in morte mada
 ret. et filiu queret q in
 proprio migratu. reduxi
 ei ad meoria disputacione
 illa solepne. et detinuacio
 ne de pluralitate bnficoz
 parisiis. cui ille infueat
 doctor magn. **C**onhuc
 ei cu magna instacia la
 cinari. ut vna pbendaz
 dimittet. qa duas et ani
 ma sua tenuerat. qru v
 na ad oem vite copia o
 ho clerico. suffice potuiss.
Tur ille facie couersa diffi
 mulas hoc tantu respodit.
Orate dnm ut inspiret.
Nec diu postea cu reces
 sisse. et tenuissio spu vir
 herete. hoc ide qd asiluerat
 ei quda sobrinus ius iu
 uencul cu maxis lacrimis
 idamaret. cu voce no pos
 set. manu inues expirauit.
Post cui olitu. cu quda
 ex nris stupefacto nimiu
 cogitaret. cu tantus homo
 et tant clericus si peccatu
 mortale eet. plura bnficia
 retine. in tali statu mor
 tuus extitisset. mor quasi
 semiuigilati defuncto ap
 pares dixit. **N**ec sola pbe
 dau causa e. p q infelix
 ego etnalit su dapnatus.
Sup hac eade questione
 cu beate meorie iacob de

utriusque. tunc quidem archiepiscopus
episcopus. postea vero romane
ecclesie cardinalis. magister quoque
da theologie probatissimus. ro-
bertus de corton. romani
apostolicus cardinalis moriente
ante prima damiare ciuitatis
obsidione interrogatus. respondit.
Dico iam migraturus a vita.
quod mortale et dampnabile est.
dummodo unum appetens sit.
plura beneficia retine. **H**oc
idem magister petrus comestor
sancte marie cantuariensis.
et dixit et scripsit. **H**oc idem
magister guardus. cameracensis
episcopus. ubi humiliter asseruit.
Nolle inquit per toto
auro arabie una tantum
nocte duo beneficia retinere.
et citius tamen esse quod de mane
unum illorum homini redoneo com-
ferret. et hoc pro vite in-
cite discrimine. **S**uper hoc e-
ciam narrate frater bernardo
quidam penitentiario domini pa-
pe. et fratre ordinis predica-
torum. cum beatissimo papa gre-
gorio non interrogaret.
si posset de plenitudine po-
testatis cum plurimum beneficia
vni detentoribus dispensare. res-
pondit. **N**on possum inquit
nisi super veracione tantum
detinentium dispensare. **Q**ui
est ergo sapiens qui fallat
se. et sibi super dispensatione
aliqua blandiatur. **E**sto quod

multi magistro dicant hoc. et
multi alij opinentur in statu.
hoc solum mortale ab augus-
tino omnium doctorum maximo
iudicatur. quod quod multitudinis
periculo. aut mortalis peccati
discrimini se mittit. **N**oli
ergo fieri sub una iurisdictione
domini nominis usurpator. et sic
sub tribus personis iuratur
et colitur unum deus. ita tu
dice. tu sacerdos. duorum.
tercium. aut quatuor beneficiorum
vel plurium possessor non ex-
istas. **L**ucifer ille sapientis-
simus et pulcherrimus in cre-
aturis. lucifer magister angelus
assimilari deo voluit. et
acceptibili cecidit uniuersis.
Quanto ergo numerosior exti-
teris in prebendis. tanto te
superbius non solum per deum.
sed etiam super deum extollis.
Ego in quadam ciuitate
episcopali annis undecim
adoleui. ubi seraginta duo
canonici sub prebendis pre-
sue. ducentarum fere li-
brarum pisiensium. in matrici
ecclesia seruiebant. quorum plures
erant beneficiorum plurium de-
tentores. **V**ide ergo qualem
vindictam dei vidi in ipsos
culpissimos detentores. **N**on
testis et iudex sit sancta tri-
tas unum deus. quod paucos e-
orum vidi cum morte defun-
gi. sed subito omnes et reprobe

magister quod quidam eorum au-
tem quod una forent in noc-
te solum mortale mortuus
iudicatur. quod quod multitudinis
periculo. aut mortalis peccati
discrimini se mittit. **N**oli
ergo fieri sub una iurisdictione
domini nominis usurpator. et sic
sub tribus personis iuratur
et colitur unum deus. ita tu
dice. tu sacerdos. duorum.
tercium. aut quatuor beneficiorum
vel plurium possessor non ex-
istas. **L**ucifer ille sapientis-
simus et pulcherrimus in cre-
aturis. lucifer magister angelus
assimilari deo voluit. et
acceptibili cecidit uniuersis.
Quanto ergo numerosior exti-
teris in prebendis. tanto te
superbius non solum per deum.
sed etiam super deum extollis.
Ego in quadam ciuitate
episcopali annis undecim
adoleui. ubi seraginta duo
canonici sub prebendis pre-
sue. ducentarum fere li-
brarum pisiensium. in matrici
ecclesia seruiebant. quorum plures
erant beneficiorum plurium de-
tentores. **V**ide ergo qualem
vindictam dei vidi in ipsos
culpissimos detentores. **N**on
testis et iudex sit sancta tri-
tas unum deus. quod paucos e-
orum vidi cum morte defun-
gi. sed subito omnes et reprobe

mori. Ita q quidā eorū au-
dito q vnus sociorū i noc-
te sanus. mane mortuus
iuentus eet. xplosis mātibz
dixit. Et qd vultis. **I**dem
usu et sūetudinē ecclēsie
mortuus ē. ut videtis. **V**i-
di ego ipse in ecclia eadem
infra paucos ānos. qtuor
archydiaconos sic defūgi.
Vide ergo lector. et mirare
miraculū. **P**rim⁹ eorū de e-
quo falerato et grandi ce-
cidit. et fractis ceruicibz ex-
pirauit. **S**ecūdus mane in
cathedra sedēs. mortuus
ē repletus. **T**ercius in choro
stans cū ad missā eleuatio
corpi xpi fieret cecidit resu-
pin⁹. et subtracta loq̄la cū
sensu q brutū aial die t̄na
sine sacramentis ecclīasticis
est defunct⁹. **V**irtus cōfessi-
onē pccōz et sacramenta re-
cūsas mortuus ē. et ext-
rimetū sepultus. **S**i
qua lassata abermuerit.
eā rex odore suo psequi-
tur. Capitulum. xx.
Iqua lassata ē.
aut forte aber-
muerit. eā rex ex odore
psequit. subaudi. ut rele-
uet lassā. et reducat errā-
tē. Lassus diu pt. qui a cur-
reda via mādatorū dei vl-
penit⁹ destitit. vel aīo te-
puit. **A**beruare vō apīs

diat. qn claustral' q̄s ā subdi-
tus a rectitudinē v̄tutis aut
regule. p deuia maior recte
de non v̄tutē. **T**ales nimi-
rū bon⁹ platus odore fame
ad iuestigandū et corrigē-
dū. vl deuote orōnis odore.
vl spū lenitatis. ad xpāciē-
dū infirmo ne peat. si ius-
te agit pie psequit. **U**nde
de p̄ncipe pastorū xpo p
p̄phetā p̄dictū est. **C**alamū
quassatū non steret. et lig-
nū fumigans nō extinguet.
De ergo illis qui seuerita-
te nimia subditos cōtēdūt.
et illis maxie re. qui eos
vire male exēplis extin-
guūt. **U**nde ego. sicut
magrō iohāne de leodio nar-
rante cognoui. p̄ncips a-
plorū petrus. audā plato
multis ānis male regen-
ti. in infirmitate. vultu se-
uerus apparuit. librūq; te-
nēs ap̄tū. legē apulit. re-
futāt. **E**rat at̄ her scripta
in textu libri. **M**ortifica-
bas aīas que nō moriūt.
et viuificabas aīas q nō
vīuūt. **C**ūq; ille horreret
nimū aplius legē. vultu
q; refuger. aplius petrus
seuerius istitit. ut q̄ glo-
sā text⁹ legēt. q̄ in mar-
gine videbat. **L**egit ergo
coactus. **C**ū reduces aī-
mas de iferno. q̄s p tuū

Em

desertitas exēplū eterno
supplicio cōdidisti. **E**t cum
ille p̄ t̄ore et cōfusione int̄e
nō posset. de visioe ad se
rediens se sudātem et cre
atantē iuenit. **R**emōn de asilio
dicti venabilis viri scdm
deliquit. et xp̄i deditus
seruituti ī monastio han
nonie cisterciēsis ordinis.
qd̄ caberonū dicit b̄tissio
fine q̄euit. **Q**uātū at pe
riculū platis imineat. nō
tm̄ ex officio. verū etiam
ex subreptioe multōda
demonū. ubiq̄ sparsis ī
sidijs. exēpla et sc̄pta ml̄
ta oñdūt. **B**euerus sulphu
us. scribit b̄tm̄ martinū
dixisse maiore sibi v̄tute
an̄ ep̄iscopatu fuisse q̄ pos
tea. cū duos ante suscitauit
ut mortuos postea vero
vnu. **A**pud sc̄m victore
parisijs referētibz cano
cis audiui q̄ quidā cano
nicus regularis erat. vita
et l̄ris et ḡne pollēs. **E**lēs
ergo in ep̄m rēnuut. et p̄
tinaci astācia cōtēpluri
moz et maiorz asiliū se
subtraxit. **M**ortuū aut
post multos ānos socius
quidā ei⁹ qui eū multū
dilexerat. adiurauit eum.
q̄tenus ad se si deus p̄mit
teret resolut⁹ morte rediet
Et ānuut ille. statiq̄ de

fictus ē. **N**ec dies multi
post mortē eius effluxe
rāt. cū ecce aīa scdm qd̄ p̄
miserat. rediens. eminus
ī pariete cūcis signū im
pressit dicens. **N**e dubites.
nec vacilles ī visu. **S**z quē
qd̄ vis. et me sinas ad po
tiora t̄nsire. **N**ox socius
ad visionē exultās. sollici
tus inq̄t valde fui ne gra
uissimā ad min⁹ penā in
purgatorio sustines. quia
refutasti cōtra maiorz asili
um tā p̄tinacit p̄sulatū.
in quo ad salutē aīarū tot
et tanta bona facē potuiss
ses. **C**ui aīa. **I**n me inquit
hoc ordinauit clemētissā
bonitas saluatoris. quia
ex tūc timui et nūc scio
si ep̄iscopatu cathedrā as
cendissem. p̄petue dāpna
ciōis piculū inadissē. **E**t
hoc dicens. q̄ cū ingenti
chorus cōis lumie p̄nsi
iut. **E**t et venerabilis
hugo. cameracēsis ecclesie
decan⁹. vir in oī honesta
te. et ḡnis nobilitate cla
rissim⁹. cū in diūsarū et
clesiarū ep̄atibz se p̄nci
pari formidaret. nec pos
set subfuge sedis aplice
iussione. derelictis oībus
monasteriū cisterciēsis or
dis in vacellis ingredi co
gitauit. **C**ūq̄ proposito de

Ex. m

E

clarato. accipit rem dēre mu-
tationū p optimū quē ha-
bebat. multi nobiles pete-
rēt. mira cūialitate dissi-
mulauit. et ueniens ad
portā cenobii. monachus
mor futu. accipit rem pedū
vinculis soluit. et ad au-
ras libe euolare pmisit.
huiusmōi vōbis usus. **Hic**
te dimitto laxū placidūq;
remitto. libertate frui. p
bonitate tui. **Nec** mora.
multi dimissū accipit rem
cape ul' reuocare conātes
frustrati sūt. qā postea nū
q' xpauit. **Et** hoc quidem
aliqui iunioribz dispēsatiōe
pmittit. ut i' aui bz celi lu-
dāt horis et tpi bz cōgruis.
ne tēptacionū diuīarū
fluctibz subuant. **De** ipō
ecā beatissio vix et illud
i' monasterio ut ipē met
audiui a monachis q' vi-
derūt. memorit ferebat.
In mēsa nouicius sedens.
passeres aduolātes de ma-
nibz ei' panis minucias
capiebat. **Dup** quo a ma-
gistro nouicioz lenit re-
darguit. hys vōsibz passēs
sdm p̄suetudinē veniente.
alloquit dices. **Passer** abi
nec habe mētū q' abire co-
gnis. **Eras.** ordo iubet.
me michi. nō tibi me. **Hic**
ut dignū erat. maluit sō

habitu monachali latē sub
regula. q' pōtifficū ifula
decorari. **In** hui' morte be-
atissia ex inuicabili ange-
lorū p̄ntia. tanta dulcedo
credit' resulasse. ut oibz
qui p̄ntes erat singularis
gracia videt' infundi. **Dis-**
cat ergo fideles culmina
reueri. et neq'quā cathed's
ipudent' ascendāt. qā q̄nto
p̄ndus altior. tāto casus q'
uior. **Et** et illud solēpne
miraculū ad erroz oim p̄-
latoz enarrabo. **Circus** q'
dā in synodo epōzū p̄di-
care xpulsus. angustabat'
nō modicū. qd nā digne
possit corā tot p̄latis p̄di-
care. **At** ubi accessur' m-
orone iacet. venit ad eū
dyabol' et dixit ei. **Quid**
angustiaris istas dias p̄di-
care. **Dicas** eis istud. et
non aliud. **P̄ncipes** i'fer-
ni tenebrarū. p̄ncipes et
clesie salutāt. **Leti** oēs nos
grās referim' eisde. qā cū
ipīs p̄latis nobis eoz sub-
diti deuoluūt. ul' offerūt.
et p' eoz negligēciā. ad nos
fere p̄ter diuoluit' totus
mund'. **Inuit'** quidē dico
tibi qd dico. s' altissimi
iussione coact'. **Rēdit**
cleric'. **Nichi** quidē si
narrauero nō credet. **Vbi**
dyabolus tangēs maxillā

mutare vellet. Et hys oī
bz nequīs cogitātes p qd
possent euertere aīm iūnei
lem. secū mulieres ī carce
p tēpus aliqd aduferunt.
Cui fortius q̄ prius spre
tis illecebris. sic ānis duo
bz vl' tribus ī carce p̄dura
uit. Romā igit' adiens.
m̄gr̄ ordīs predicatorū pie
ac br̄e mēorie iohānes. su
p raptū et īcarceratōe f
tris impatori frederico cō
questus ē. Cui re exami
nata et īuenta ut dictū
ut dictū est. p̄fatos nobiles
q̄fuit ad penā. nec ullo
modo mortis sententiā e
uasisset. si dictus m̄gr̄ ī
q̄rionia p̄stisset. Bz ve
ritus ē iudiciū sanguis. t
ipatoris aīm mitigauit.
Grauit' enī. audita tanta
inhumanitate fr̄m ī fr̄m.
impator īmotus erat. De
terenti ergo dicti fr̄es solue
rūt fr̄m. qui t̄m̄m̄s est
parisiis a m̄gr̄o. Nec diu
distulit sathan insidias
spargē adolescenti. Insti
tu enī fr̄m suorū carnaliū
et amīcorū quos habebat
ī curia. p l̄as aplīas ite
rū mandatus ē. Veniēti
igit'. mox a papa p̄cipit.
ut regimē abbacie montis
cassini susceper. q̄ utiqz m̄x
ima eat ī totius apulie.

et īpārie p̄tibz p̄latiua.
Depte enī episcopatū subiacēt
abbati illi. qui et ip̄e p̄tifi
cale officiū ī oībus admi
trat. **T**enuit ergo p̄clariss
adolesces. nec ordinē vl' ha
bitū suū deserere ulla adicio
ne īsensit. Cui cū papa de
det. ut ī ordie et ī habitu
suo p̄esset officio. noluit ille.
et clam p̄lapsus a curia fu
git. et ī coloniā agrippinā
venit. **B**ruduitqz ī loco illo
q̄usqz p̄clarus lōc fr̄m ibi
de fr̄nter albertus parisiis
ē t̄m̄slatus. et p īcompabili
sciētia theologie cathedrā
sortitus ē. **P**ost quē et idē
fr̄at thomas. silis solēpni
tatis regimē et cathedrā
adeptus ē. et digno remu
neratiōis honore ad decus
ordīs incolumis p̄seuebat.
Hys narratis. nō ambigo.
q̄ bonū opus desiderat. q̄
epatū desiderat. s̄ tū qui
non tantū p̄cesse desiderat.
s̄ p̄desse. **O** utinā multi
tales. **S**i ergo īfusione et
ohp̄rū etne pene effugē
volueris. cū p̄relatis p̄uidis
et p̄fectis lassos et oberat
tes p̄sequē. ne p tuā negli
gēcia aut duriciā depere
ant. aut exemplum. **E**
Regis benignitas et sol
licitudo maxima est cū
p̄plos. **C**aplin xxj.

difficilia sūt. **S**olutū hūa
ne nature bonū corpis et
aīe pace intentū est. **Q**ue
ris quare? **T**e fuga. ut cu
ras minuas. non ut adui
uat. te cū fugis onus animi
deponedū est. **N**on at tibi
ullus placebit locus. illud
qd̄ queris in pace uiuē. oī
loco positū est. **N**on multū
pdest uicia tua pēcasse. si
cū aliis rixandū est. **M**ag
ni animi ē placidū esse.
tūquillūq. et iūrias et
offensioēs supme despice.
In oībus que aduīsa et du
ra videntur sic formatus
sis. ut nūq. te a forma cer
ta diuellāt. **V**alentior oī
fortuna ē aīnis. et in u
trāq. prem. res ipse deducit.
beateq. ac misere uite. ipse
sibi causa ē. **P**raua et du
ra atq. aspera ferēdi scia
ē. et assuefactio emollit.
Nō pē gratis stare utis
Hac si magnū estimas. o
nia sine murmuracōe co
mite. **M**alus miles ē. qui
ipatozē sequit. gemēs. **P**a
ce ille mūdo intulit natū.
pace uiuēs et mortuis. t
sui illi oīa xīa reddiderūt.
Ergo retribua illi p oī
bus q̄ retribuit michi. **P**a
ce retribua pxis. et si pse
quant. tū vice non redda
mus. **S**i at cōter in oībus

hōibz securitas habēda est. pacis
qd̄ illis altis agendū est. q̄
altioris uite regulis istitu
ti sūt. utpote successoribz a
ploz. quibz xps pace suā
p testamēto reliq. **P**acem
inqt meā do vobis. pacem
reliquo vobis. **S**z heu in se
cularibz psonis p pte cessa
uit psecutiois infamia. et
nūc non tantū clīcos. ve
rū etiā cernim⁹ et clauſe
les. qui toti eē deo debent
nūc p fas nūc p nephas cō
tra prelatū subditos. et p
latū cōt subditos eluati.
Et in hīs oībz iura spmūt
ecclie. spmūt et iura ciui
lia. **A**ssere iusticiā gladijs
volūt. et armis bellias ad
iūre exercēt. **E**lpud pa
piā longobardie nobilem
ciuitatem. a monastio bti
petri ext muros. ubi glo
riofissimi augustini corp⁹
cū boetio nobili pho ⁊ mī
tūe xpiano iditū iacet.
qd̄ celū autē nōiat. sub
innocēcio hui⁹ nōis papa
ticio. monachi abbate su
ū crudelissie pemerunt.
Quā ob causā digne ex
puli. regulares ibidē pro
eis canonici sūt locati.
In asinio vō germanie ci
uitate nūncelleſi. epus lux
urie dedit. et rapis. tūc e
piscopatu priuatus ē et de

Ca. m.

Ca. m.

iectus. Cui loco cum vir no-
bilis et deuotus fuisset e-
lectus et aservatus. et episcopi
regem digne deo. a predecessor
sore suo nequit raptus est
et occisus. Quia de causa
a fratre pro dephensus. in
moria morte punitus est.

**Circa regem mira populi o-
bedientia obseruatur. Ca. xxij.**

Quia regem mira
populi obedientia
aservatur. Hic de
obedientia parum laus dis-
serendum est. quod utique aservan-
ta. tanto est gratior in subiec-
tis. quanto per necessitate im-
posita timoratiores in prelati.
Hanc adam cum uxore positi
in paradiso transgreditur et eiec-
tus est. Hanc moyses et aa-
ron ad aquas contradictionis
positi non seruauerunt. et re-
promissionis terram ideo non in-
tulerunt. Hanc saul electus.
in occasione agag et eius populi
non seruauit. et idcirco reg-
no priuatus est. Hic forte dicis.
Debeo deo obiam. non pla-
to. Audi quod dominus dicit in deu-
teronomio. Qui superbi-
erit nolens obedire sacerdotis im-
perio morietur. Et parum post.
Si genuerit homo filium co-
tumacem. qui non audiat patris
ac matris imperium. et coher-
citus obedire contempserit. lapi-
dibus obruet eum populus. Non

ergo auctus tale sustineat
defendat. ne sicut quondam
per inobedientiam unius hominis.
pastores aservantur multi. Hic
scribit paulus apostolus ad ro-
manos. Ad thessalonicenses.
iobediēte vitare iubet. quasi
excoitatu. Si quis inquit non
obedierit verbo meo per episto-
lam. hunc notate. et ne comu-
ceamini cum illo. Christus deus
et homo ut euangelista re-
fert. matthei subditus obeduit.
Hec hoc parum. primo patri
putaturo. Cuius ergo o-
homo es qui te tibi credere
presumis et regi spiritus. non
obediēs regimini alieno?
In imensis oronibus. mil-
ta milia populi modico guber-
naculo se mittunt. Qualiter
autem obediendum sit. dominus in ex-
odo moysi et aaron figura-
lit re promittens dicit. Absque
tuo impio non mouebit quod
quoniam pede ac manu. in omni
terra egypti. Moyses et
aaron figura retinet pla-
torum. ad quorum imperium omnis
subditus tenet in omni ope ho-
mo simplicitate obedire. Hec
obedientia in quibusdam reli-
gionibus. ut in ordine predi-
catorum et minorum extenditur
usque ad mortem. In aliis vero
religionibus nequaquam ita est.
Et vide rationem quare ab
homine obediendum est homini.

hanc dicit in libro iudith
obediens domino non hominibus. Sol-
etiam a suis progressibus to-
dantur. Quale autem malum
populi non erant per iobedi-
entiam male cuius inuenit
etiam. Veritas
hanc de quodam natus.
pastoribus quod dicitur cat.
Hic ergo nobis ut ipse nar-
rat a negro iacob de vi-
tutibus legum et potestate
mors autem alioquin ro-
pato ut scilicet tunc per fla-
mā pedem. remittit.
hanc inquit per amicos.
et in iudice in negotio
et in necessitate et de
in iudice ille scio. et
hanc se factum asse-
re. Hic magister iaco-
bi dicit moysi preceptum
per dicit. et ergo inquit
per totos iudice qui fun-
tunc in iudice ipse in re-
hanc omni patrum vobis
hanc inquit assumant.
hanc fulcrum nullomodo
ne assumant. Et ego rogo
hanc nequaquam me de hanc
hanc fragilis. Hanc
hanc inquit quod amicus
iudice. et fuit usque ad la-
hanc fragilis. aut illi.
hanc inquit digne possem
hanc inquit vos excoi-
m. et si in iudice in pa-
hanc inquit iobediencia. et tunc.

sicut dicit in libro iudicii
 obediēte dño voci hoīs. sol
 et lima a suis pgressibz tan-
 dauērit. Quale at malū
 quidā nrā etate p iobedi-
 enā male cauit? iturrit.
 referamus. **V**enabilis
 fulco de grandaio natus.
 canonicus apud Tulas eat.
 hic ergo nobis ut ipse nar-
 rauit. a magro iacobo de vi-
 triaro legato et pdicatoe
 crucis cont albigenes ro-
 gatus ut secū crucē p flā-
 driā predicaret. remuit.
 Cui cū insistet p amicos.
 ut eū audiret in negotio
 ecclie tā necessario et de-
 uoto. uenit ille scdo. et
 nullo mō se facturū asse-
 ruit. Cū magister iaco-
 bus illū magis pceptum
 timē pfidens. et ego inq̃t
 p̃cipio vobis auctē q̃ fun-
 gor. ut i noīe ihu xpi in re-
 missione oīm pccōz vroz
 istud negociū assumatis.
 Cui dictus fulco. nullo mō
 inq̃t assumā. Et ego rogo
 vos. ut nequaquā me de h̃
 ulcius fatigētis. **N**ox
 m̃gr iacobz fuit amotus
 i corde. et fere usq̃ ad la-
 cūas fatigatus. ait illi.
 Cū utiq̃ digne possem
 auctē amissa vos excoi-
 care. et si bñficio iā pri-
 uare. p iobediēcia stuma-

re. nolo tamē: ne quamen-
 tantū ingere videar. tūto
 viro. **P**rogo tñ deū. q̃ oīm
 cordiū ē inspector. quare
 reddat vos nō solū ad is-
 tud qd sp̃nitis. s̃ p̃orsus
 iūtile ad oīm opus. **M**ia-
 res. **N**ox ad her vba quar-
 tanasebris eū cū fluxu
 ventris inuasit. et usq̃ ad
 finē vite sue p vīginti q̃z
 ānos irremediabiliter faci-
 gauit. Et audi lector mi-
 rū dei iudiciū de hoc viro.
 Cū talis ac tātus eet. ut
 ei dñs ihesus xp̃s. sicut
 p frēm egidiū ordis pre-
 dicatoz in grandaio pre-
 pim. ante mortē q̃i recte
 ter extens in cruce visibi-
 lit̃ appareret. et eū ante fi-
 nē mensis augusti p̃diceret
 moriturū. nullo mō tamē
 dñs illi in hac vita pre-
 voluit. quin eū p iobe-
 diēcia tanto t̃pis spacio
 flagellaret. Quid ergo de
 nobis miseris futurū est.
 qui parētibz iobediētes
 frequent̃ sum? et platis.
 et deo maxie qui nos cre-
 auit et pascat. q̃ tā pfecto
 viro p sola iobediēcia nō
 peperit? **D**isnat ergo apes
 fidelū cū prelato suo hu-
 milit̃ et sincerit̃ recordare.
 et cū eū semp obediēciā
 aseruare. **B**eruet et parē

psuatur. Rex in erpe
ditioe a plebe sustollitur.

Ex Cam xxij.

bustorū dauid. brachia mi
 litū xpi. preces et lacrimae.
 Audiuī inq̃t dñs ad ezechi
 am. orōnē tuā. et vidi lacri
 mā tuā. Euidetior visus
 auditu. lacrimae enī sūt testes
 doloris. Hec sūt arma et in
 imica demonibz. et iuucibi
 lia mūdo. et nobis tutela
 cōf carnis domesticū hos
 tē. Hec arma. hec brachia.
 q̃ sp̃reuerūt p̃ et itumueāt
 p̃ supbiā cōf fluct̃ elisi sūt
 et derecti. Unde dauid ī plāt
 tu sup saul et ionathan im
 p̃ratus ē dices. Montes gel
 boe. nec vos nec pluuie vēi
 ant sup vos. ubi ceciderūt
 fortes isrl. quia in te abiect̃
 ē clipeus saul. Ionathas in
 excelsis tuis int̃fect̃ ē. Sa
 ul et ionathas platos sig
 nificāt. qui idēto in gelboe
 petire dicunt. quia in ea.
 id ē p̃pter eā. et notat sup
 biā. Abiectus ē clipeus for
 tū paciēcia. q̃ vincē in bo
 nū nequiciā debuerūt. Pā
 satis egregie quidā ṽsificās
 dixit. Nobile vitendi geñ
 ē paciēcia virtus. Quia p̃t
 si vis vincē. disc̃e pati. Et
 nōndū q̃ nō abre gelboe
 supbiā signat. Dicit enīto
 accētiūs. ubi subaudi s̃c̃dm
 aplm wā dei in die iudicij.
 in q̃ attestāte p̃pha oēs im
 pi q̃ stipula cōsumuntur.

Pueri sui deo indignis
 lignis et de mariis que
 in sedibus regnant.
 potant deum. an non pon
 da dicit. Tu ergo uetus
 in plenis minis et humilis.
 et commendandi in crep
 do potant. non extollas
 manus tuas. si in
 eis non potes. si dicitur.
 in eis suscollas ad celum. et
 in eis illa q re arant co
 nolet. Quia n virtutis
 quidam cōnes fidelium
 et manu spūci existunt.
 nō membra videtur. nū
 si uis. immutata uolū
 tatem uisū assequi. **C**
 Tu aut scissime mulie
 ri a lūmine pūis. de qua
 ruitas nō dōs sequēta.
 nō ut pūose desat.
 in hōu tūpūo lapide
 et uisū dū. sicut fūcā
 pūat ad mēte. et sup
 ra et sēp uolū tūcū.
 nū uolū locū accūis
 pūis. Iap dūissimū
 nūis quidē mēstre
 nūis mēis pūis. re
 nūis. Et in in cūdo
 nūis. pūe in dūm dū. p
 a mē mēnt. et pūis
 nūis. nū mēnt. et pon
 nūis. Per plures si
 a in cūis. cōmendat
 nūis. nūis. pūis. offe
 nūis. nūis. pūis. nūis.

Puchū enī deo indignius
 supbia. et illa maxie que
 nūc scelestissime regnat.
 prelatoz dignū. an nō po-
 us clitor? Tu ergo verus
 saul platus mitis et hūilis.
 et ionathas donū in expedi-
 tione positus. nō extollas
 cornua sicut thaurū. s. in i-
 taris tuoz pibz subditoz.
 q te secū sustollāt ad celū. et
 sine bono illa q te artāt co-
 dudent. Ante at virtutis
 apud deū orōnes fidelium
 ac maxie pfrōū existant.
 euident miraculo videat. cū
 ipse iacobz dicat multū valz
 de pntio iusti assidua. **¶**
 Noui vite scīssime mulie-
 re in brabātie pibz. de qua
 ut melius credas sequētia.
 modū vite xpēdīose descri-
 bā. In breui turgurio lapide
 o reclusa erat. lorica ferrea
 portabat ad carnē. et sup
 lorica ex setis piloz ciliū.
 quo p mediū lorice acutus
 pungebat. Sup durissimos
 cornutos lapides indiscre-
 tis tpiibz nudis pedibz ve-
 cubat. Ter tm in ebdo-
 mada. pane in dimidia p-
 te mixto cineribz. et pisto-
 liuio. in mēsurā et pon-
 de vescēbat. Nec plures si-
 bi in orōnibz cōmendatos
 dno cotidie supplicat offe-
 bat. ut eos sua clementia

ab omibz adūsitatibz tuēt.
 Et audi supme amiracōis
 miraculū. ut ipamet michi
 dixit. In momēto quociens
 de oibus in orōne memor
 erat. defectū virtutis aut
 gracie ita notabiliter sentie-
 bat. ac si lesione corpalem
 in aliquo corpis articulo.
 v. mēbro suo sentiret. Quia
 ppter certissimā pphacōe agno-
 ui multos valde a diuinis
 tēptacōibz. pculis et aduer-
 sitatibz. eius orōibz fuisse
 liberatos. **¶** De hac indu-
 bitabile miraculū ab oibus
 ferebat. Filia fuit vni pau-
 perum. et cū puella nōdū
 septēnis miro interi fer-
 uore spūs trahēt. rogauit
 prem cū lacrimis. ut sibi psal-
 teriū pparet. Cui pater.
 Vnde filia inq. psalteriū
 xpabo. qui vix tibi cotidie
 panē lucram sufficio. **¶** Rex
 illa xuefisa supplicat ad ma-
 trē xpī. orauit et dixit. O
 beata maria mater xpī da
 michi psalteriū qd pz dare
 nō potest. et ero ppetua a-
 cilla tua. In hac igit simpli-
 citatis pte pseuerauit illa
 p annū. et ecce in sōpnis ap-
 paruit ei bta virgo maria.
 ferēs ut ei videbat ī ma-
 nu duo psalteria dicens.
 Ilape nūc filia mea qdā
 qz ex duobz elegeris. **¶** Nec

Ex.

mora. ubi cū magis tempu-
 dio elegit vñi. disparente
 bñā vñine. puella de sōpno
 euigilās. nichil īuenit in
 manibz suis. et illusa se
 cōquerēs a mīre xpi. flere
 cepit uberrime. **Ad** cū au-
 diuit pater vñsit filie. et
 consolatur ē eā. Vade inq̃t
 tantū diebz dñicis et festi-
 uis ad magistṛā. q̃ filias
 diuitū psalteriū docet. et
 pmo discens legē. et post
 ea beata maria psaltū
 tibi forsitan parabit. Mi-
 ra res. **Ad** ubi puella si-
 pliciter accepit. et ad magis-
 trā q̃ filias diuitū doce-
 bat venit. psalteriū inspec-
 it et legit. Et sic bñā ma-
 ria multo miraculosius p-
 missū sue dignationis īple-
 uit. **Ad** ubi viderūt ma-
 trone honeste et diuites.
 prochie. emerūt puelle ps-
 alteriū. et subsequēti tpe
 cū eā in xpi seruicio ala-
 rē cerneret et deuotam.
 eidē iuxta eccliam cellulā
 p reclusorio locauerunt.
Bustollas ergo p̃latū. ai-
 cū vl primū pmissū tibi.
 oronū iuuamte. et scias
 p certo. qā qd illi īpendis.
 tibi ipi rependis. et sis
 dignior ī p̃p̃iis exaudiri.
 in eo qd dignatur es alijs
 miserī. **Q**uēssū regem

regne subdanti. meabus
dunt fanguis et armeti
omne. Dicit ergo turri
fons fm dominu q fons
de pene terule poffit
dominus regni cu laci
na fe alfoim. matre cu
fms ho du ante regn
mte cu adque fanoz eer
qz uidet. modo ho ita
pura n eer ut nullum
mte pce lagna moue
de fons n pce lar
ne et mltitudo d'canti
ti n ea alfolet voluffi
mte panti ad pdes po
a fonoz regni uocere
pce n illa alfolet a
pce ad fe ad obediendu
a mte pce fponder.
q du are ad uia forma
la pce et exhoram
ad omis ertolle p
uocet. Et uides puer.
et mte d'cant et afo
loz pce eer b. poffi
ti n mte mltitudine
d'cant. D'cant ergo
a fons quoc q rior
u e pce et uertunt
mte et pce ad iue
ti a regni tenenti eer.
fons de nupis et re
pce a fons fmgulas
a fons fmgulas. eodi
ne et regna mte fmg
ti a fons de pce uer
ti a fons pce. fmgulas a

Hegimie subditarū. mēbris
 oībus fatigata et attracta
 iacebat. Priorē ergo tūri
 cēsem frim p̄dicatoz q̄ soror
 ribz perat occulte p̄orissā
 demandās. rogat cū lacri
 mis se absolui. maxie cū
 eū sup hoc diu ante roga
 uerat. cū adhuc sanior eet
 atq; validior. modo uo ita
 atarta cū eet ut nullum
 mēbrū p̄ter linguā mouē
 ualēt. Notus at p̄or lac
 mis et iualitudie dep̄am
 tis. cū eā absolue uoluisse.
 totus uentus ad pedes po
 ris p̄stratus. rogat uberrie
 ploras ne illā absoluet a
 p̄oratu. q̄a se ad obediēdū
 illi uētus patū spondet.
 q̄ diu uorē ad ōba formā
 da in p̄ceptis et exhorta
 tōibz ordinis extollē p̄
 ualeret. Her uidēs prior.
 et multū edificant et p̄so
 latus soroz uerbis. p̄orissā
 eis cū tali iualitudine
 deliquit. Deputat ergo
 illi sorores q̄tuor q̄ abāt
 eā et p̄ponit ac uertunt
 in lecto. et portāt ad uē
 tū cū caplin tenendū eet.
 Audiat illa culpas et cor
 rigit. exhortat singulas
 ad ordinē seruandū. ordi
 nat et negocia mōsterij.
 nec ī aliquo deperit per
 eā ulli puidēcie. spūali ul

etiā corpali. Nec diu postea
 q̄ in tali defectu a p̄ore re
 licta ē. laboribz p̄passa soror
 rū que eā hūanissime p̄uar
 tabant. cōuentu quodā die
 in refectorio comedere. fa
 cit se ante altare in ecclia
 deportari. Beredētibz ergo
 sororibz. eleuato vultu ad
 corp⁹ xpī in p̄xide. cū la
 cinis dixit. Temp⁹ ē dñe.
 ut onē placōis absoluar
 et corpe. **A**z quia placet ti
 bi sic. ut qualiscūq; adhuc
 gemā et labore sub onere.
 rogo te p̄ misericordissimā
 bonitatem. ut soroz mea
 rū laboribz p̄uicias. et cor
 pus meū restituas sanita
 ti. ul tibi placeat ut p̄orissā
 absoluar. **N**ura res. Ad
 her p̄tinuis uerba mulier
 exiliuit ī pedes. et obuia
 uentui soroz ex refectorio
 cū decantatiōe psalmi. mi
 serere mei deus subito uē
 enti. cū p̄ amirgatiōe soror
 res fugē uoluisent. mclā
 mat dñes. Priorissā uia
 ego sū. nolite timē. **N**ox
 sorores mutata gratiaz
 actione p̄ psalmo. ymnū
 re deū laudam⁹. p̄cedētes
 in ecclia decantauerūt.
O uē digna remuneratio
 subditarū. **A**z heu q̄ pau
 ci sūt hoc maxie tpe. qui
 portare uelit. et non po

cuius portari. Creveret offi-
cia ut quant q̄ sua sūt. nō
que ihu xpi. Certe iudas
fur erat. et oculos habes
ea q̄ mittebant portabat.
Et quia semp infidelis i
fidelit agit. inuenerat
conē dñm v̄itatis. eo q̄
passus ē p̄ciosū unguen-
tū sup caput suū sacrissi-
mū diffundi. Male ergo
iudus pietati assuescit i
peius. et sub p̄cio vili dis-
trahit salutis auctorem.
Credis ne iudā istū. offi-
atorū aliquē imitari? Nō
dubitas. subtrahūt non
nulli tales. p̄latis. subtra-
hūt fr̄ibus. subtrahūt et e-
genis. et implent marsu-
pia. Et si cupidi sūt hono-
ris a glorie. studēt inte-
rim p̄parati. donec aliq̄
dignitas pateat. q̄ medi-
ante symonē p̄sequatur.
Nec in hoc tm̄ diei mali-
cia sua sufficiat. s̄ et si loc⁹
occasiōis fuerit. surgūt i
patre p̄p̄iu patricide. sicut
iudas in dñm. et p̄ plures
clam corruptos si quibz si-
nistris accumulāt grau-
ora. et ubi her t̄uenire nō
potuerūt fingūt mēdacia.
Et p̄ her sacramenta firma-
ta deuorat inocente ut p̄
eo regnet. aut regnare fa-
ciat p̄potentia. p̄ quē exer-

ce et facere potuerunt quod intē
dūt. Nec plerūq; patent. et
si qñ latent possūt hoc faci
ūt. ne in suspicionē malig
nitatis veniūt aut doli.
Bz absit ut frustret sentētia
veritatis qua dicit. Nichil
opertū qđ nō reuelet. neq;
absconditū qđ nō sciat. Qđ
patuit ī iuda. qui suspens⁹
crepius medius. et diffusa
sūt oīa viscera ei⁹. Q nū
tēpis iudas. credisne pati
filia? Nūne dubites. Ad
modicū dissilare potes ne
quiciā. s; nō in longū. Acci
dit citius ultē q̃ crede po
tes p̃tinent aut īptinēter
oculio. p quā non tm ista
malignitas integm pateat.
verū etiā inuēiunda vul
gans audacia. veris adia
ens nefanda fatalit. ut p
fas et nefas in ore indis
ferent oīm. abhōiabilis
habeams. Nec sfidas fa
me ante forsitan habite.
Absolon enī et si pulcher
rim⁹ in oī isrl. p eo tm q
nusus ē tra patrē. suspē
dio iugulat⁹. r̃plia hasta
pfoss⁹ est. Caue ergo et tu
ne hasta fede sciēcie. hasta
turpis ifamie. hasta gehē
nalis pene. postmodū tñs
figuris. Horū tot exem
pla. quot regna. Unū tñ
refero. euuēns ī subiecto.

Ecce in fluidum sunt
 plures et alius natiuitate
 operta. duo tibi diuites
 qui non se dicunt. Similes
 operantur quibus. Quis
 in hunc mpor et nec
 in hunc aut quida neas
 solo vnus seru fuitat.
 vnus alius seru erat. Ad
 qu arto tu cum seruo
 in de veniens apud hunc
 de hunc suu ad pns
 hunc erat seruo fore pfa
 de ut quis moulet illum
 mder. Qui quia suu pri
 no pns e pnuam illi
 de. Et respondit. Et
 mder non oportuit.
 in addidit. manum
 aliu omfo. vnu pdi
 in ad amicos pns ad
 vbi si dolo rmdon
 de hunc omfo. Et de
 de cu solus pndens in
 pndens nisi solus illi cu
 pndens inuenit latius
 de hunc vnt. Conpche
 pndens in illis quibus ten
 de hunc omfo. oblat
 i de et passus est tupe
 non vnt est. Et felus
 non pnt postmodu clari
 r tupe. Ammz erit p
 de pndens deponi pms
 de in ten sepulch. De
 mder de seruo cu de noc
 a sepulch fuisset. ignoti
 mus sepulch mules totu

Erant in flandria sicut
psbitero tre illius navitate
cognouit. duo viri diuites.
qui cont se grauit amici
oportunitate quebat. que
un alteru capet vl' nece
ret. Erat aut quida neq
sim. q vnus seru fuerat.
et nunc alteri seruebat. Ad
huc ergo cui olim serue
rat ille veniens. questus
e de dno suo cui ad pns
seruus erat. sibiq fore pfa
cile. ut eius manibz illum
tradat. Cui gauisus sti
nuo pactus e pecuniam illi
dare. Et spondit. Et
exinde nacta oportunitate.
dnm tradidit i man' ami
ci. Quo occiso. venit pdi
tor ille ad amicos pns ad
uerse. et fili dolo tradendu
illis obtulit occisore. Crede
bat eni scelus pdicis in
pmo oibus nisi solis illi cu
quibz pactu muerat latu
se. si no sic erat. Comprehe
sus ergo ab illis quibz tra
de voluit occisore. oblatu
e iudici. et suspensus turpi
morte necatu est. I. scelus
eius. facto postmodu claru
it turpiori. Amicor eni p
abz patibulo deponi pmis
sus. in tra sepultu e. Nec
mora. die sequeti cu de noc
te sepultus fuisset. ignoti
canes sepultu multis vide

tibz extenxerunt. et mebratim
inter se miserabiliter discerp
serunt. **E**ge si mori coti
gerit. t'his plius cta eius fi
nera glomat. **Capitulum xxv.**

Regē si mori co
gerit. t'his po
pulus cta ei
funera glomerat. specta
tesq exanimē lugent.
Tūc nisi subueiatur eis
fame moriūt. Preuoluas
tertū veteris et noui tes
tamēti. aliarūq gentiū
libros. nō inuenies i ges
tis filioz hoīm tantū pi
aculū qntū nūc in apibz
vides. q filij p parētibus
mortis dispendiū incurre
rūt. nisi quis forte prēm.
aut qd min' ē amicu vī
dicare voles occisū. aut
lesū. mortē incurrerit
male cautus. Prēs aut
p filiis. viros p femis et
ecouerso. frequent' iueni
mus. Lūget ysaac matrē.
ioseph lūget et prēm. Op
tauit iacob filiū sequi lu
gēs ad inferos. dauid mo
ri p absolon. I. filiū pro
patre mori velle vl' mor
tuū nō inueni. Quare nūc
hec pietas mitibilis non
extat. ut sicut parētes p
filiis. et filij p pntibz mo
riant. Notari hic quidē
pōt huane natē corruptio.

O felice homine. uice xpo id
de cipientem. **O** bta mors
et paosior oi uita. du aia
i morte tenebras excutiet
morosius cituato. et iatu
splendentis gladii p xpo
momentaneu formidabit.
Erul uiuo. que me corpis
mei pondo astringens. illi
gor etia fortuna felix i se
hassie stibescres. et no be
atu me pute. ubi tali mor
te futus eripiar. **M**oriar
desina egrotare posse. desi
na alligari posse. desinam
mori posse. **M**orte ergo ut
nuq timeas beatu semp
exopta. **M**agna res e et
no diu dicenda. cu hora ve
nerit illa tenitabilis equo
aio abire. **V**iuere noluit. qui
mori no uult. **V**eniente
morte nemo hylaris acci
pit. n qui ad illa diutius
se pauent. **E**t reuera ut
dicit seneca. honesta tur
pitudine e mori p bona cau
sa. **E**t ego dico. honestissima
pulchritudo e mori momē
taneu. ut semp uiuas. **V**ir
um ut moreretur. bz q fine
uiuēdu est. **F**inis at le
gis e xps. et maxie legis
mortis ad iustiaa oi cre
den. **N**eq eni dignus e
aligs bta morte nisi uita
desiderato futura uelhe
ment exoptet. **Q**uid at

in exemplū huiusmōi ma
terie atigerit referam. sic
a fidedignis accepim. **C**ir
ca aia ab incarnatioe dui
millesim ducetesim sextide
cimu. quida uir fidelis et
bonus de opido dinanthea
mare tnsit. et ingressus
terra scam loca singula i
quibz pedes dui stetisse q
busda iudicis ferebant.
multa deuotioe et lacrimis
visitauit. **C**uq uenisset
ad locu caluarie ubi re
deptore nrm audiuit mor
tis angustias et crucis e
suppliciu ptulisse. iussis
suspicijs ingemiscens. cu
clamore valido et lacrimis
dixit. **Q**uid tibi benignissie
dne. qd tibi xpe detribua.
p oibus q prius amator
amabilis inq mirabilis t
buiisti. **V**idi pus loca in
quibz natus. et int hoies
auerfat. doctna euangelica
pdicasti. **H**ec quide ob a
more et reuerencia tui sin
tero corde xplexus su. **H**ut
uo locu passiois et mortis
tue equo aio uide no pos
su. ubi clauis crucifigi. la
rea terebrari. et aiam pro
nobis tradi uoluisti. **H**ec
ut btus ille porauit excla
mas ruptis vitalibz cordis
uenis. spm exalauit. **Q**u
et de fre uolrando. priore

et deitatis tue idicia per
miracula demonstrasti.

quadraginta miliaribz labo-
ram. et vidi oculis in ossis
medio ex substantia ossis s
spissitudine euidentissima de-
uata. tribz supioribz brach-
is cruris equalis longitudis.
et inferiori brachio decetis
sic longiori. **E**xtremitates
vō trū brachioz supiorum
instar repandi lili reuata.
et brachiū inferius q̄ trūto
debet insigi. exaratu habe-
bat. **Q**uod igit in signo cruris
corporee. i. osse pectoris. n̄
mortis xpi in mēte prius
habita stigmata passionis.
Et qd in folijs repandi lili
in cruris extremitatibz. n̄
mūdissime castitatis insig-
ne. qd ad mēoria mortis
xpi fundatissime fixū gere-
bat in carne. **N**ouū sece-
rui in brachiae ptibz pro-
gatiue scitatis puellā. de
qua p veridicos frēs ordi-
nis predicator manifeste
pbatū est. q p assidua me-
ditatione passionis et vul-
nerū xpi. in late ei⁹ vuln⁹
ingens p plures ānos ap-
paruerit. et de ipso vulnē
sanguis fere continue in mē-
ta q̄ntitate pfluxit. **C**ui⁹
itaqz sanguis particula ad
euidēcia tanti miraculi
vidim⁹ diu in vitreo va-
se seruata. nec coloris mu-
tasse specie vel odoris.

[illegible]

Quod idē de quodā ppenā
tūa martire veridica rela
tione suscepi. Quia cum
captus audā gentili tyrā
no seruiret. et ille eū hoēs
tissime tractaret. martir
at sēp gēmebūdus ince
der. miratus causā querit
tristiae. et qre cū seruis a
liis nō gaudet. Cui mītur.
Cū aliis inq̄t nō gaudeo
s̄ sēp tristis īcedo. quia
dei mei mēor mortis. pti
nue in corde meo ei passi
onis stigmata porto. Hoc
mox ut tyrānis audiuit.
grauit indignat⁹. et ego
inq̄t experiar q̄ dixisti. Nē
mora. exēptore vocato.
iubet ap̄to pectore mītur
cor eius euelli. et p medi
ū cultro secari. Vbi statim
mirate tyrāno cū suis res
miranda aspiciat. et p sigil
lo ps vna cordis. altera c̄
asxi ymaginē xpi. atinēs
repi. Quo viso tyrān⁹
mox credidit. et cū oībus
suis sacru baptismā susce
pit. Quid miri? Cū olim
paphetā a xpo fuerat re
pmisū. Si posueris inq̄t
p p̄cō aīmā tuā. videbis
semen lōgeuū. et ī manu
tua volūtas dñi diriget.
Quid ē semen lōgeuū.
n̄ xpianū nomē usq̄ ad
cōsumationē scli dilatatu⁹.

Et qd ē in man⁹ filij p̄is
dirigi volūtate. nisi fideles
quosq̄ r̄sōs ad fidē. opibz
bonis insiste. et ad regnū
ptige qd nō habet finem.
Regē ergo bonū platū si
nos apes fideliū habē et
mori eū atigerit. iure nos
tristari nemo sapiētū re
phendet. ymo potius in
boni plati morte gaudentes
etiā scelestissimi quibz q̄si
pueros et nequissios con
dēpnabūt. Hec de regibz
apū hoc ē platis fideliū.
dicta sufficiat. Nūc autē
ut gr̄atius ad apū p̄los tñ
scam⁹. pausatiois modice ī
tersticio respirem⁹. **Explicit**
liber p̄mus. Incipit pro
logus in librū secundū.

Omnis ecclē
siastic⁹ ordo
sub diuisione
ēplici in epis
m p̄biteris.
et clericis ordinat⁹. Et hij
oēs vni p̄ncipe. papā ro
manū habet. Sic et ī fide
libz laycis ecclia toto orbe
diffusa. sub ipatore roma
no in p̄ncipibz militibz et
plebeia multitudie agre
gat⁹. H̄z de hīs sup sedē dis
posuim⁹. n̄ forte incident
aliq̄ se obtulerit psequēda.
Dicit ergo text⁹ in p̄ncipi
o. q̄lit ordo monastic⁹ sicut